

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ
ราชภัฏบ้านจอมบึงวิจัย
ครั้งที่ **10**

"นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์"
(Innovation for the Creative Economy)

วันจันทร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ – วันพุธที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2565

@ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

จัดโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านจอมบึง และเครือข่ายเจ้าภาพร่วม

กำหนดการ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 10

“นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์” (Innovation for the Creative Economy)

และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ IEEE-International Conference on Cybernetics and Innovations 2022

ในวันจันทร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ - วันพุธที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2565

ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565

เวลา	รายการ
08.00 น. - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 น. - 12.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย ห้องประชุมย่อย 1 / ห้องประชุมย่อย 3
09.00 น. - 12.00 น.	ประชุมสัมมนา ห้องประชุมย่อย 2
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 17.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย ห้องประชุมย่อย 1 / ห้องประชุมย่อย 3
13.00 น. - 17.00 น.	ประชุมสัมมนา ห้องประชุมย่อย 2

วันที่ 1 มีนาคม 2565

เวลา	รายการ
08.00 น. - 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 น. - 09.30 น.	พิธีเปิด
	- กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพรภัทร์ อินทร์ศิริพงษ์ ตำแหน่ง รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
	- กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชูเมือง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
	- ประธานพิธีเปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช ตำแหน่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
09.30 น. - 10.20 น.	พิธีมอบโล่เจ้าภาพร่วม ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏ 3) พระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 4) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุ ราษฎร์ธานี และ 8) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
10.200 น. - 12.00 น.	- บรรยายพิเศษหัวข้อ “นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์” โดย ศ.ดร.ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ระดับ 11 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

เวลา	รายการ
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 น. - 16.00 น.	- นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
	- ห้องประชุมย่อย 1
	- ห้องประชุมย่อย 2
	- ห้องประชุมย่อย 3 (ห้องอินเทอร์เน็ต) บรรยายพิเศษ (Keynote lecture) online โดย Luigi Gallo : Senior Research Scientist at the National Research Council of Italy, Institute of High Performance Computing and Networking.
16.00 น. - 17.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
	- ห้องประชุมย่อย 1
	- ห้องประชุมย่อย 2
	- ห้องประชุมย่อย 3 (ห้องอินเทอร์เน็ต)
17.00 น. - 20.00 น.	พิธีประกาศผลมอบรางวัล Best paper และร่วมรับประทานอาหารเย็น
วันที่ 2 มีนาคม 2565	
09.00 น. - 12.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
	- ห้องประชุมย่อย 1
	- ห้องประชุมย่อย 2
	- ห้องประชุมย่อย 3 (ห้องอินเทอร์เน็ต)
12.00 น. - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.30 น. - 17.00 น.	นำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย
	- ห้องประชุมย่อย 1
	- ห้องประชุมย่อย 2
	- ห้องประชุมย่อย 3 (ห้องอินเทอร์เน็ต)

หมายเหตุ : รับประทานเครื่องดื่ม/อาหารว่าง เวลา 10.30 – 10.45 น. , 14.30 – 14.45 น.

รับประทานอาหารกลางวัน 12.00 - 13.00 น.

ตารางการนำเสนอ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 10 “นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์”
 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ IEEE International Conference on Cybernetics and Innovations 2022
 (ICCI 2022) “Ai & Innovative Application”
 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2565
 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

วันจันทร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 (February 28, 2022)

	ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)	ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)	ห้องย่อย 3 / Room 3 (Vela dee 1)
08.00 - 09.00	ลงทะเบียน / Registration		
09.00 - 12.00	T4 : นวัตกรรมด้านการศึกษา (Innovation in education) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย วิทยาการประจำห้อง : อ.ดร.สุทธิรักษ์ อ้วนศิริ T4-2 / T4-12 / T4-13 / T4-18 / T4-34 / T4-69 / T4-71 / T4- 75 / T4-77	T1 : นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.ปิยะพร ตันณีกุล วิทยาการประจำห้อง : ผศ.ดร.เชาวลิต สมพงษ์เจริญ T1-4 / T1-6 / T1-7 / T1-8 / T1- 9 / T1-21	ประชุมสัมมนา / Seminar Data Visualization ดร.ฐิตาภรณ์ กนกรัตน์
12.00 - 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 - 17.00	T5 : นวัตกรรมด้านสาธารณสุข ชุมชนและการแพทย์แผนไทย (Innovations in community public health and Thai traditional medicine) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : อ.ดร.วรเดช ช้างแก้ว วิทยาการประจำห้อง : อ.ดร.รินรำไพ พุทธิพันธ์ T5-19 / T5-30 / T5-31 / T5- 32 / T5-72 / T5-74 / T5-76 / T5-83	T2 : นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Innovation in science and technology) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.พายัพ เกตุซึ้ง วิทยาการประจำห้อง : ผศ.ดร.ภูมินทร์ สุมาลัย T2-1 / T2-10 / T2-15 / T2- 25 / T2-26 / T2-27 / T2-28 / T2-55 / T2-78 / T2-79 / T2- 80 / T2-81	ประชุมสัมมนา / Seminar Data Visualization ดร.ฐิตาภรณ์ กนกรัตน์

ตารางการนำเสนอ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 10 “นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์”
 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ IEEE International Conference on Cybernetics and Innovations 2022
 (ICCI 2022) “Ai & Innovative Application”
 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2565
 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

วันอังคารที่ 1 มีนาคม 2565 (March 1, 2022)

	ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)	ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)	ห้องย่อย 3 / Room 3 (Vela dee 1)
08.00 – 09.00	ลงทะเบียน / Registration		
09.00 – 09.30	พิธีเปิด / Open Ceremony กล่าวต้อนรับ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพรภัทร์ อินทร์ศิริพงษ์ กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชูเมือง กล่าวเปิด โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช		
09.30 – 10.20	มอบโล่แก่เจ้าภาพร่วม / Co-host Plaque มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี		
10.20 – 12.00	บรรยายพิเศษ หัวข้อ นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดย ศ.ดร.ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช (ออนไลน์)/ Keynotes Speaker Topics Innovation for the Creative Economy By Prof. Dr. Padungsak Rattanadecho (Online)		
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 17.00	<p>T1 : นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.ชัชวาล แอร์มหล้า วิทยากรประจำห้อง : อ.วชิรวิษ งามละม่อม T1-20 / T1-22 / T1-24 / T1-36 / T1-37 / T1-38 / T1-39 / T1-70 / T1-73</p>	<p>T4 : นวัตกรรมด้านการศึกษา (Innovation in education) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.สุทธิรักษ์ อ้วนศิริ T4-14 / T4-54 / T4-56 / T4-63 / T4-64 / T4-65 / T4-68</p> <p>T6 : นวัตกรรมด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Innovations in Agriculture and Environment) ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : อ.ดร.พุทธพร พุ่มโรจน์</p>	<p>IEEE-International Conference on Cybernetics and Innovations Keynotes Speaker Luigi Gallo Senior Research Scientist at the National Research Council of Italy, Institute of High Performance Computing and Networking. Asst. Prof.Dr Mahasak Ketcham</p>

	ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)	ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)	ห้องย่อย 3 / Room 3 (Vela dee 1)
		วิทยากรประจำห้อง : อ.นิชนันท์ ชูเกิด T6-3 / T6-11 / T6-17 / T6-29	Asst. Prof.Dr.Pokpong Songmuang
17.00 – 21.00	พิธีมอบรางวัล Best Paper และร่วมรับประทานอาหารเย็น (ดื่มการแต่งกาย “ผ้าไทย”) / Best paper award ceremony and dinner ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมินทร์ สุมาลัย และ อาจารย์ว่าที่ร้อยโทศุภกฤษ สุขเจริญ		

ตารางการนำเสนอ

การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 10 “นวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์”
 และการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ IEEE International Conference on Cybernetics and Innovations 2022
 (ICCI 2022) “Ai & Innovative Application”
 ระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ – 2 มีนาคม 2565
 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

วันพุธที่ 2 มีนาคม 2565 (March 2, 2022)

	ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)	ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)	ห้องย่อย 3 / Room 3 (Vela dee 1)
08.00 - 09.00	ลงทะเบียน / Registration		
09.00 – 12.00	<p>T1 : นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ. ดร.สมคิด ดวงจักร์ วิทยาการประจำห้อง : ผศ.วรรณนิสา ปานพรม</p> <p>T1-41 / T1-42 / T1-43 / T1-44 / T1-45/ T1-46 / T1-48 / T1-49 / T1-50 / T1-23</p>	<p>T1 : นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.วิภาวดี ผ่องบัวขาว วิทยาการประจำห้อง : อ.ดร.สมชาติ เกตุพันธ์</p> <p>T1-16 / T1-35 / T1-40 / T1-51 / T-52 / T1-57 / T1-58</p>	<p>T3 : นวัตกรรมด้านบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว (Innovation in business administration and tourism)</p> <p>ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.อัจฉริยา โชติกลาง วิทยาการประจำห้อง : อ.ดร.ยุทธจักร งามขจิต</p> <p>T3-33 / T3-66 / T3-67 / T3-82</p>

สาขางานวิจัย (Research field)

T1 : นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)

T2 : นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Innovation in science and technology)

T3 : นวัตกรรมด้านบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว (Innovation in business administration and tourism)

T4 : นวัตกรรมด้านการศึกษา (Innovation in education)

T5 : นวัตกรรมด้านสาธารณสุขชุมชนและการแพทย์แผนไทย (Innovations in community public health and Thai traditional medicine)

T6 : นวัตกรรมด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Innovations in Agriculture and Environment)

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 (February 28, 2022) เวลา 09.00 – 12.00

ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)

T4 นวัตกรรมด้านการศึกษา (Innovation in education)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย

วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.สุทธิรักษ์ อ้วนศิริ

No.	เวลา	เรื่อง
T4-77	09.00 – 09.20	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยในงานสาธารณสุขด้วยแผนการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง รินรำไพ พุทธิพันธ์
T4-2	09.20 – 09.40	แนวทางการออกแบบการจัดการการเรียนรู้แบบเน้นการบูรณาการแบบพหุวิทยาการในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการด้วยภาษาจีน ณภัทร ญาโนภาส
T4-12	09.40 – 10.00	การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้สื่อการสอนแบบแผนภาพในรายวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปนัดดา ทวีมา ไพจิตรา เจียรระเนียบ เสาวณีย์ ชูจิต
T4-13	10.00 10.20	การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับข้อมูลท้องถิ่น อำภา จักรवालสดใส
T4-18	10.20 – 10.40	ระบบการจัดการเรียนการสอนวิชากฎหมายแบบการเรียนรู้เชิงรุก หรือ Active Learning (AL) ในสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ชดาทิพ ศุภสุวรรณ สมชาติ เกตุพันธ์ อีร์พันธ์ กำดารา
T4-34	10.40 – 11.00	การสำรวจปัญหาการเรียนแบบออนไลน์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง คณากร ปิยภักดิ์ อนุกุล ทองใบ อภิลักษณ์ ธรรมวิมุตติ
T4-69	11.00 – 11.20	ผลของการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ CO-5 STEPs ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางภูมิศาสตร์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในรายวิชาภูมิศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรื่องสภาพภูมิศาสตร์ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จิตคุปต์ ละอองปลิว
T4-71	11.20 – 11.40	การศึกษาผลของการเรียนการสอนโดยใช้คำถามเป็นฐาน ของนักศึกษาสาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ภณิชชา จงสุภาวงศ์กุล
T4-75	11.40 – 12.00	แนวทางการพัฒนาหลักสูตรกรณีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ศิริรัตน์ บุรีรัตน์ ยุพยงค์ วิงวร บารมี ชูชัย

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 (February 28, 2022)

เวลา 09.00 – 12.00

ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)

T1 นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.ปิยะพร ตันณีกุล

วิทยากรประจำห้อง : ผศ.ดร.เชาวลิต สมพงษ์เจริญ

No.	เวลา	เรื่อง
T1-4	09.00 – 09.20	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ สุภารัตน์ เอาสูงเนิน พศิน สัตยพัฒน์ บุญชัย เงินโรจน์ประดิษฐ์ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง ทัดตนนันท์ คงลำธาร ชันทอง ใจดี
T1-6	09.20 – 09.40	ปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ศึกษากรณีให้ผู้ต้องการทำแผนที่เกิดเหตุ นภสร วัดแย้ม แพรพลอย หัวใจเพชร ปนัดดา เทพสงวน ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง ทัดตนนันท์ คงลำธาร ชันทอง ใจดี ณิชฐธิดา วุฒิสิริ
T1-7	09.40 – 10.00	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเช่าห้องพักอาศัย วรรณดี จันชื่น ญาณิษา วัฒนสุข อรภข มีเมฆ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง ทัดตนนันท์ คงลำธาร ชันทอง ใจดี ณิชฐธิดา วุฒิสิริ
T1-8	10.00 – 10.20	ปัญหาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน ซึ่งกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม วินัส งามเจริญ ทัดตนนันท์ คงลำธาร ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง สุรศักดิ์ มีบัว ณิชฐพล สิทธิพราหมณ์
T1-9	10.20 – 10.40	คราฟต์เปียร์กับกฎหมายในประเทศไทย กัญจนา ทองพิทักษ์กิจ ทัดตนนันท์ คงลำธาร ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง ณิชฐพล สิทธิพราหมณ์
T1-21	10.40 – 11.00	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี องค์การบริหารส่วนตำบล โคกแย้ อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี นิตยา เจริญรักษ์

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 (February 28, 2022)

เวลา 13.00 – 17.00

ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)

T5 นวัตกรรมด้านสาธารณสุขชุมชนและการแพทย์แผนไทย (Innovations in community public health and Thai traditional medicine)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : อ.ดร.วรเดช ช้างแก้ว

วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.รินรำไพ พุทธิพันธ์

No.	เวลา	เรื่อง
T5-19	13.00 – 13.20	การศึกษาความฉลาดทางสุขภาพ และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตามแบบวิถีใหม่ของนักศึกษาวิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ชาลีฮา ยูโซ๊ะ นูรอฮาฟิเกาะห์ ดอเลาะ ฟาติฮะห์ มีอลี รุ่งอรุณ สุทธิพงษ์
T5-30	13.20 – 13.40	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเกิดภาวะอ้วนในกลุ่มเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เกตุวลิน หลวงเพชร นภาพร ถ้ำกลาง วิสสุตา ฉวยศรี นัฏกร สุขเสริม
T5-31	13.40 – 14.00	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการออนไลน์ของนักศึกษาวิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส 2019 พรรรติกา ชันวมา น พิมพ์พิชมา ศรีบุญเพ็ง เสาวลักษณ์ ไทรสังข์ฉัตรธิดี รุ่งนภา สิ่งสถิตย์ บารมี ชูชัย ชาญชัย ยมดิษฐ์
T5-32	14.00 – 14.20	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารหวานมันเค็มในเด็กประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดพระแท่นดงรัง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาญจนบุรี กันยารัตน์ ทองดี ธนัฐนันท์ สว่างเมฆ จริยาภรณ์ แก้วกัญญา มนต์มนัส แท่งหิน รัชดาพร ฐานมัน
T5-72	14.20 – 14.40	การพัฒนารูปแบบการออกกำลังกายด้วยแม่ไม้มวยไทยที่มีผลต่อสมรรถภาพทางกายสำหรับผู้สูงอายุ สำราญ สุขแสง
T5-74	14.40 – 15.00	แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้ตัดสินกีฬามวยไทยอาชีพของนักกีฬามวยไทยอาชีพในกรุงเทพมหานคร อัญชลี กองรักษ์ รุ่งอรุณ สุทธิพงษ์
T5-76	15.00 – 15.20	การศึกษาความเป็นมา คุณค่า คุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดแม่ไม้มวยไทย กิตติพันธ์ หงส์ทอง สำราญ สุขแสง วรยุทธ์ ทิพย์เที่ยงแท้
T5-83	15.20 – 15.40	ความรอบรู้ด้านสุขภาพตามหลัก 3อ2ส และภาวะโภชนาการของกลุ่มผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี รัชดาพร ฐานมัน นัฏกร สุขเสริม

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 (February 28, 2022)

เวลา 13.00 – 17.00

ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)

T2 นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Innovation in science and technology)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : รศ.ดร.พายัพ เกตุช่วง

วิทยากรประจำห้อง : ผศ.ดร.ภูมิมินทร์ สุมาลัย

No.	เวลา	เรื่อง
T2-1	13.00 – 13.20	ไอดลกิ่งเฉพาะวิถันยค่าช่วงบนกิ่งกรุปเกือบซ้าย ไพโรจน์ เขียรระยง ภัคกร ปานโพธิ์
T2-10	13.20 – 13.40	การศึกษาการยาศาสตร์ในกระบวนการขึ้นรูปและตกแต่งรูปและตกแต่งโองม้งกร ธวัชชัย ประหยัดวงค์ เขิดชัย ฐระแพง ทองแท่ง ทองลุ่ม ชูศักดิ์ พรสิงห์
T2-15	13.40 – 14.00	ผลของ Thidiazuron (TDZ) ต่อการชักนำการเกิดยอดของต้นอโศกเชียแบล็คเวลเวท (<i>Alocasia regunila</i> 'Black velvet') เกษศิริินทร์ จันทร์หลิน ลดาภรณ์ สุขวิสัย กรกนก ตั้งจิตมั่น
T2-25	14.00 – 14.20	การพัฒนาบบจองควิซ่อมและขายอะไหล่รถยนต์ออนไลน์ ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ ศุภกร กิจธรรม
T2-26	14.20 – 14.40	การพัฒนาเว็บไซต์ร้านรองเท้าฟุตบอลออนไลน์ ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ ศุภฤกษ์ เอื้อวิเศษวัฒนา
T2-27	14.40 – 15.00	การพัฒนาเว็บไซต์ร้านรองเท้าบาสเก็ตบอลออนไลน์ ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ ธนาคม จงถาวร
T2-28	15.00 – 15.20	พันธุศาสตร์เซลล์ของงูสิงหางลาย <i>Ptyas mucosa</i> (Linnaeus, 1758) ธเนศ เบญจวรรณ สุภาวิณี บุญภิรมย์ นันทพร เกตุเลขา
T2-55	15.20 – 15.40	แอปพลิเคชันติดตามข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อผ่านระบบคิวอาร์โค้ดของชุมชนในพื้นที่อำเภอ เมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พิชิต วันดี
T2-78	15.40 – 16.00	การศึกษาทดสอบหลังคาปล่องรังสีอาทิตย์ไฟเบอร์ซีเมนต์ อาคม บุญปัญญา ปรีดา จันทวงษ์
T2-79	16.00 – 16.20	การศึกษาทดสอบสมรรถนะเชิงความร้อนของผนังปล่องรังสีอาทิตย์น้ำหนักเบา อาคม บุญปัญญา ปรีดา จันทวงษ์
T2-80	16.20 – 16.40	การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและความคุ้มค่าของระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ซึ่งติดตั้งแบบ ออนกริดบนหลังคาอาคารโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ธีระเศรษฐ์ ศรีประภัสสร บุญยรัตน์ โขรัมย์ พุทธิพงษ์ พิพัฒน์วุฒิมกร พงษ์ศักดิ์ รัตนพันธ์ สมภพ คูประเสริฐ สุภัญญา หมู่เย็น ทศวัลย์ คัมภีระพันธุ์ จงจิตร หิรัญลา
T2-81	16.40 – 17.00	การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของนโยบายพลังงานประเทศไทย บุญยรัตน์ โขรัมย์ โจเซฟ เคดารี ธีระเศรษฐ์ ศรีประภัสสร ฉัตรชัย หิรัญลา อรุณยุพา บัวทรัพย์ ชัยพร สุภาหิตานุกุล ชัตติยะ สามิ จงจิตร หิรัญลา

วันที่ 1 มีนาคม 2565 (March 1, 2022)

เวลา 13.00 – 17.00

ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)

T1 นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.ชัชวาล แอร์มหล้า

วิทยาการประจำห้อง : อ.วชิรวิษ งามละม่อม

No.	เวลา	เรื่อง
T1-20	13.00 – 13.20	พัฒนาการในเรื่องทรัพย์สินระหว่างสามภริยาจากพระไอยการลักษณะผ้าเมี่ยงไปสู่กฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว จณิสตา จินดาภรณ์ สุพรรณษา แสงสว่าง สร้อยทิพย์ สุกุลธนาศร ชดาทิพ ศุภสุวรรณ
T1-22	13.20 – 13.40	คุณภาพการบริหารจัดการท่าทรายที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของครัวเรือนองค์การบริหารส่วนตำบลหอด อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ วิษณุวิสิฐ พิธีศรีรัฐ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-24	13.40 – 14.00	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศกิจภายใต้การบริหารจัดการแนวใหม่สำนักงานเขตบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ธนยศ เกตุเลขา อำนวย ปิ่นพิลา
T1-36	14.00 – 14.20	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการประสานงานที่ดีของนักจัดการบริหารทั่วไปของกระทรวงพาณิชย์ ปทุมมาศ ชื่นโชติภักดี อำนวย ปิ่นพิลา
T1-37	14.20 – 14.40	การพัฒนาบุคลากรภายใต้แนวคิดการจัดองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนสว่างบริบูรณ์วิทยา ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กฤติมาพร วงศ์อินทร์ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-38	14.40 – 15.00	การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนของสถานีตำรวจภูธรท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ภณนพทร นิสันเทียะ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-39	15.00 – 15.20	ประสิทธิภาพในการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี บุญยณัฐ ศรีวิสัย อำนวย ปิ่นพิลา
T1-70	15.20 – 15.40	ทักษะสุนทรียะทางดนตรีกับการสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนและเยาวชน พีระชัย ลีสมบูรณ์ผล ธีระวัฒน์ วรรณเลิศ
T1-73	15.40 – 16.00	การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชและสมุนไพรด้านทับตะโกอำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี อากาศรณ์ ธิบัติ สุณิสสา นรการ สุริรัตน์ นงนุช ธนายุต กัณฑ์เกียรยวงศ์ ประภัสสร มีน้อย

วันที่ 1 มีนาคม 2565 (March 1, 2022)

เวลา 13.00 – 17.00

ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)

T4 นวัตกรรมด้านการศึกษา (Innovation in education)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช

วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.สุทธิรักษ์ อ้วนศิริ

No.	เวลา	เรื่อง
T4-14	13.00 – 13.20	ผลสัมฤทธิ์ของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ในการจัดการเรียนรู้รูปแบบ Research-based Learning (RBL) เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหากรณีศึกษาทางกฎหมาย ยุพยงค์ วังวร
T4-54	13.20 – 13.40	การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์และบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวกและโจทย์ปัญหาการลบ ณพัทธ์อร คำกาหลง วราภรณ์ จาตนิล
T4-56	13.40 – 14.00	การส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนบ้านห้วยน้ำโจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 นิภัทรา สังข์มณี
T4-63	14.00 – 14.20	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในสถานศึกษา กรณีศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจากเพลงพื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ บุญยัจริย์ สรสีสม วุฒิกาล เคางาม จันจิรา ก้านแก้ว จารุวรรณ ฉลุทอง ปิยธิดา มณีศรี อภิขยา จิตรีเนื่อง
T4-64	14.20 – 14.40	การติดตามผลโครงการเตรียมความพร้อมทางภาษาด้านการอ่านและการเขียนตาม สมรรถนะเด็กปฐมวัย เสาวรส ชูศรี อุทัยวรรณ ดอกพรม ธนภุต สาขะจันทร์
T4-65	14.40 – 15.00	การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนผ่านเว็บ วิชาการจัดการเรียนรู้และการจัดชั้นเรียน สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขามวยไทยศึกษาและพลศึกษา วิทยาลัย มวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ชาญชัย ยมดิษฐ์ เอกรวิ ครูทางคะ ศิรินทิพย์ ห่วงทอง
T4-68	15.00 – 15.20	Teaching English for the Media using Practice Based Communication Ronald Portanier Sunisa Phophromb Sathcha Kaisomrat

T6 นวัตกรรมด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม (Innovations in Agriculture and Environment)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : อ.ดร.พุทธพร พุ่มโรจน์

วิทยากรประจำห้อง : อ.นิชนันท์ ชูเกิด

No.	เจ้าของบทความ	เรื่อง
T6-3	15.20 – 15.40	การออกแบบและพัฒนาเตาอบรมควันสำหรับกระถางจากฟางข้าวโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิตกระถางฟางข้าวบ้านดอกซาก ตำบลห้วยยูง จังหวัดชัยนาท เกวรินทร์ พันทวี วีรบุช สระแก้ว
T6-11	15.40 – 16.00	ประสิทธิภาพของน้ำหมักชีวภาพเชื้อราไมคอร์ไรซาในการยับยั้งเชื้อราสาเหตุโรคแอนแทรคโนสในพริก วิชญ จำปาทอง นัฐพงศ์ ชลรัตน์อมฤต เสาวณีย์ชูจิต
T6-17	16.00 – 16.20	ประสิทธิภาพของน้ำหมักหมักชีวภาพจากเศษผักเสริมแบคทีเรียสังเคราะห์แสงต่อการเจริญเติบโตของผักเคลใบหยิก แก้วกัญญา อิศระเสนีย์ จิรนนท์ บุญมาตุ่น หทัยา ห้วยหงษ์ทอง เสาวณีย์ ชูจิต
T6-29	16.20 – 16.40	การเปรียบเทียบองค์ประกอบทางเคมีของปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือทิ้งของโรงงานอุตสาหกรรม ธีรภัทร์ สังข์แก้ว ละอองศรี ศิริเกสร สุชาติดา บุญเลิศนิรันดร์ อรุณี คงสอน

วันที่ 2 มีนาคม 2565 (March 2, 2022)

เวลา 09.00 – 12.00

ห้องย่อย 1 / Room1 (Vela dee 4)

T1 นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ. ดร.สมคิด ดวงจักร์

วิทยากรประจำห้อง : ผศ.วรรณนิสา ปานพรม

No.	เวลา	เรื่อง
T1-41	09.00 – 09.20	การบริหารจัดการชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลห้วยทราย อำเภอสีกันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ฐิติกาญจน์ กลิ่นเจริญ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-42	09.20 – 09.40	ความพร้อมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนสู่ความเข้มแข็งเทศบาลตำบลห้วยทราย อำเภอสีกันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ธนวิชัย วงใหญ่ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-43	09.40 – 10.00	ประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของเทศบาลตำบลห้วยเม็ก อำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ ธีรวัฒน์ อินทพิระ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-44	10.00 10.20	ปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงชีพของพนักงานบริการด้านวินาศภัย อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช บุญยวีร์ ชูแก้ว อำนวย ปิ่นพิลา
T1-45	10.20 – 10.40	คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานร้านเครื่องใช้ไฟฟ้า เทศบาลตำบลจันดี อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช อุทุมพร รัตนะ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-46	10.40 – 11.00	การจัดการทรัพยากรมนุษย์เทศบาลตำบลจันดี อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช วิจารณ์ ไทรทองคำ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-48	11.00 – 11.20	คุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักปลัดเทศบาลตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พันธ์ศักดิ์ แก้วสุขใจ อำนวย ปิ่นพิลา
T1-49	11.20 – 11.40	การพัฒนารูปแบบการนวดแผนไทยด้วยน้ำมันกัญชา ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัด เพชรบุรี ฉัตรวิชัย พวงมาลัย อำนวย ปิ่นพิลา
T1-50	11.40 – 12.00	ประสิทธิภาพของการให้บริการประชาชนตามหลักสังกัดวัตถุประสงค์ 4 ขององค์การบริหารส่วน ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พระภิกษุวิมลญาณประสูต อำนวย ปิ่นพิลา
T1-23	12.20 – 12.40	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการกับบริษัทมีอถือ อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง จิราภรณ์ พุ่มฉวีสกุล อำนวย ปิ่นพิลา

วันที่ 2 มีนาคม 2565 (March 2, 2022)

เวลา 09.00 – 12.00

ห้องย่อย 2 / Room 2 (Vela dee 3)

T1 นวัตกรรมด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Innovation in the Humanities and Social Sciences)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.ดร.วิภาวณี เผือกบัวขาว

วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.สมชาติ เกตุพันธ์

No.	เวลา	เรื่อง
T1-16	09.00 – 09.20	โครงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของกลุ่มคนเปราะบางด้านสวัสดิการสังคม บริเวณรอบศูนย์ราชการสระบุรี ตำบลตะกุด อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี อำนวยการ ปิ่นพิลา
T1-35	09.20 – 09.40	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีของศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร วรรณภรณ์ บัวเพชร อำนวยการ ปิ่นพิลา
T1-40	09.40 – 10.00	คุณภาพในการให้บริการของสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองพระพุทธบาท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ขวัญทิพย์ จิตรประไพ อำนวยการ ปิ่นพิลา
T1-51	10.00 10.20	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรใน สำนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักทอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พระภิกษุอัครเดช หาญอารีย์ อำนวยการ ปิ่นพิลา
T1-52	10.20 – 10.40	การปรับใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลวังใหม่ อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี พระภิกษุวิบูลพัฒนานุโยค อำนวยการ ปิ่นพิลา
T1-57	10.40 – 11.00	การใช้นามนัยเพื่อเชื่อมโยงความหมายตามปริบทของคำว่า “นก” ที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งอีสาน ปริญญ์จรรย์ สรสีสม สุรชัย สุขสนิท กัลญารัตน์ วงษ์มม พันธิตรา สีธงชัย ภัทรภร รัตนบำรุง รัตนภรณ์ ปัญญาคม
T1-58	11.00 – 11.20	การศึกษาเชิงคติชนวิทยา : การไหว้บรรพบุรุษผ่านพิธีพืชน้ำและพิธีแกลมอ ของกลุ่มคนในจังหวัดบุรีรัมย์ ปริญญ์จรรย์ สรสีสม ประพิชญ์ญา วิริยะเสถียรพงศ์ สถาพร เทียงพุก กุลรัตน์ เหลือคุ้ม อัญชิสา ขำอรุณ อารีรัตน์ พูลสวัสดิ์

วันที่ 2 มีนาคม 2565 (March 2, 2022)

เวลา 09.00 – 12.00

ห้องย่อย 3 / Room 3 (Vela dee 1)

T3 นวัตกรรมด้านบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว (Innovation in business administration and tourism)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง : ผศ.อัจฉรียา โชติกลาง

วิทยากรประจำห้อง : อ.ดร.ยุทธจักร งามขจิต

No.	เจ้าของบทความ	เรื่อง
T3-33	09.00 – 09.20	การสำรวจอิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจซื้อขนมหวานออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดราชบุรี สุนิสา นิ่มนวล อารียา อินทะแพทย์ ณิชชาพัชรี บ้านใหม่ อภิลักษณ์ ธรรมวิมุตติ
T3-66	09.20 – 09.40	The Role of Actor Network Theory in the Organization of a Sport Tourism Event Ronald Portanier Sathcha Kaisornrat
T3-67	09.40 – 10.00	The Push-Pull Factor of Sport Tourism: Is it in reality a Sport Event, or is it more Tourism? Ronald Portanier Sathcha Kaisornrat
T3-82	10.00 10.20	นวัตกรรมเทคโนโลยีแพลตฟอร์มเพื่อพัฒนาระบบเศรษฐกิจเชิงแบ่งปันในการจัดกิจกรรมงานวิ่งจอมบึงมาราธอน ทัศนีย์ นาคเสนีย์วสันต์ นาคเสนีย์ สัจจา ไกรสรรัตน์

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ Legal Issues on Electronic Trading of Personal Accounts

สุตารัตน์ เอาสูงเนิน¹ พศิน สัตยพัฒน์² บุญชัย เงินโรจน์ประดิษฐ์³ ธนวัฒน์ พิไลฐจินดา⁴ จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง⁵
ทตตนันท์ คงลำธาร⁶ และ ชันทอง ใจดี⁷

^{1,2,3,4,5,6,7}สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*Corresponding E-mail, s62123440057@ssru.ac.th¹, s64123440013@ssru.ac.th², s61123440021@ssru.ac.th³,
tanawat.pi@ssru.ac.th⁴, jaturong.po@ssru.ac.th⁵, tattanan.kh@ssru.ac.th⁶, khandhong.ja@ssru.ac.th⁷

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ 1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ 2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายซื้อขายของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา 3. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแก้ไขกฎหมายซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลที่มียอดผู้ติดตามสูงจะตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำความผิดที่หวังจะนำบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์มาหลอกขายให้กับผู้ที่ต้องการซื้อเพราะบัญชีส่วนบุคคลดังกล่าวมีมูลค่าทางทรัพย์สิน

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าสัญญาซื้อขายทางแพ่งและพาณิชย์ของประเทศไทยนั้น มีกฎหมายนำมาใช้บังคับคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขายมาตรา 453 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักกฎหมาย ucc ของสหรัฐอเมริกานั้นได้แยกการซื้อขายแพ่งและสัญญาซื้อขายพาณิชย์โดยแยกนิติสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้ากับบุคคลที่ไม่ใช่พ่อค้าและผู้บริโภคไว้แตกต่างกันจึงมีความยืดหยุ่นในการใช้เกี่ยวกับการซื้อขาย

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลนั้นเป็นที่นิยมเพราะสามารถสร้างรายได้และมีมูลค่าทางทรัพย์สินหรือการค้าขายในเชิงพาณิชย์แต่ยังไม่มีการบัญญัติรับรองประเพณีการค้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งหลักดังกล่าวสำคัญในการยืดหยุ่นทางการค้า

ในสังคมไทยปัจจุบันมีการค้าขายสินค้า ผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์มากกว่าการไปดูสินค้าหน้าร้าน ปัจจัยที่ลูกค้าจะใช้บริการจะเน้นความน่าเชื่อถือของร้านค้าออนไลน์ จึงทำให้มีการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงการซื้อขายบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากการซื้อขายบัญชีดังกล่าวยังไม่เป็นการผิดกฎหมายและซื้อขายกันได้อย่างเสรี แต่ทั้งนี้เมื่อมีมูลค่าทางทรัพย์สินที่สูงและยังไม่ถูกรับรองตามกฎหมาย จึงให้ย่นสิทธิ์ต่อผู้คดีไม่ได้เท่าที่ควรเมื่อเกิดกรณีข้อพิพาทขึ้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำลังเล็งเห็นได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีมูลค่าและอาจถือเป็นทรัพย์สินได้เพราะแฟนเพจหรือไอจีร้านค้าต่าง ๆ มักมีการรวบรวม ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ รูปภาพ หรือข้อมูลอื่นใดที่สามารถบ่งถึงตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อลดความเสี่ยงในข้อพิพาทด้านกฎหมายในอนาคตควรมีกฎหมายลูกเพื่อควบคุม

คำสำคัญ: แอปพลิเคชัน บัญชีส่วนบุคคล อิเล็กทรอนิกส์ ซื้อขาย

ABSTRACT

Research on legal issues related to electronic trading of personal account has objective: 1. To study the state of legal problems related to electronic trading of personal accounts; 2. to study, analyze and compare the trading laws of Thailand and the United States; and 3. to obtain recommendations on amendments to the laws on electronic trading of personal account. The research tool used is qualitative research for analysis of contents and writing a descriptive description.

The results showed that:

1. The research according to the 1st objective found that the personal account with high number of follows will be the victims of the offenders targeting to use electronic personal account for fraud and sale to any person wishing to buy because such accounts have asset value.

2. The research according to the 2nd objective found that the purchase agreements under the Civil and Commercial Code of Thailand have the applicable law which is Section 453 of the Civil and Commercial Code of Thailand. In analysis and comparison with the UCC law of the United States, it divides the civil trade and commercial purchase agreement by legal relationship between seller and person who is not the seller and the consumer differently. It is then flexible to apply with trading.

3. The research according to the 3rd objective found that the trading of personal account is popular because it can generate income and has asset value or commercial trade. However, there is no written provision to support the trading tradition, which such principle is important for the trading flexibility.

In today's Thai society, there is a trade in products through online applications rather than looking at the products in the store. Factors for customers to use the service will focus on the credibility of the online store. As a result, more personal accounts are traded electronically. Thailand has a law on the Electronic Transactions Act and the Electronic Commerce Law but they have not covered electronic trading of personal accounts. Trading on such accounts is still not illegal and is free to trade. However, while the property value is high and has not been legally recognized, the right to defend the case is not confirmed as it should be when a dispute arises. According to the Personal Data Protection Act B.E. 2562 (2019) can foresee that personal information is valuable and may be considered as property because fan pages or IG stores often collect names, surnames, addresses, pictures or other information that can identify any person. To reduce the risk of future legal disputes, the organic law to regulate should be provided.

Keywords: Application, Transactions, Electronic

บทนำ

ในอดีตการซื้อขายสินค้าและบริการต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นการซื้อขายกันเองโดยตรง เพราะเทคโนโลยียังไม่เข้าถึงบุคคลทุกคนได้อย่างเท่าที่ควร ซึ่งภายหลังเทคโนโลยีได้พัฒนาและเข้าถึงบุคคลทุกคนมากยิ่งขึ้น จึงนิยมใช้บริการทางออนไลน์เป็นจำนวนมาก เพราะสะดวกและรวดเร็วในการจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าและบริการ ทำให้มีร้านค้าออนไลน์

เกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ต้องการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ร้านของตน เพราะหากมียอดผู้ติดตามสูงและยอดไลค์สูง ย่อมทำให้บุคคลภายนอกเข้าใจได้ว่าสินค้าดังกล่าวน่าสนใจและน่าเชื่อถือ จึงก่อให้เกิดการฉ้อโกงกันทางออนไลน์ เกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการซื้อขาย บัญชีส่วนบุคคลที่มียอดผู้ติดตามสูง ถือเป็น การสร้างความน่าเชื่อถือให้กับ ร้านค้าของตน ซึ่งผู้ซื้อไม่ได้รู้ถึงข้อเท็จจริงได้ว่ายอดดังกล่าว มาจากการเจาะเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างผิดกฎหมาย และมาจากการเพิ่มยอดผู้ติดตามเอง โดยผู้ขายใช้กลอุบายว่าเป็นการขายจากพ่อค้าแม่ค้า ที่เคยดำเนินการซื้อขายสินค้า และบริการด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ได้เลิกกิจการค้าขายหรือกลอุบายอื่น ได้ทำการขายให้กับผู้ ที่ต้องการซื้อ ถือได้ว่าผู้ซื้อไม่ได้รู้ข้อเท็จจริงเป็นอันซื้อโดยสุจริต มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมสินค้า ของตน แต่เมื่อข้อเท็จจริง เป็นการเจาะเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างผิดกฎหมาย หรือ จากการเพิ่มยอดผู้ติดตามเอง ล้วนเป็นอันสร้างความเสียหายให้กับผู้ซื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อมั่นของร้านค้า เช่น กรณีเปิดปมธุรกิจซื้อขายไอจี บีเอ็มเอ็ก ยึดยอดผู้ติดตามขายแม่ค้าพ่อค้าออนไลน์เป็นหลัก โดยแอสเกอร์นิรนามใช้กลอุบายที่น่าสนใจ การซื้อขายบัญชี ผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์ประกาศตามอินเทอร์เน็ต อัตราราคาขึ้นอยู่กับยอดผู้ติดตาม เหตุที่ถูกละเมิดเข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ อย่างผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่จะมีผู้ติดตามจำนวนมาก กลุ่มเป้าหมายคือ ดารา คนดัง นักร้อง สังเกตได้จากเคสตัวอย่างเช่น เอ็มมีแม็กซิม หรือ เอ็มมี อมลวรรณ ศิริกิตติรัตน์ ได้ให้สัมภาษณ์กับสื่อเรื่องโดนแฮกไอจีว่าตนไม่สามารถเข้าบัญชีไอจีของ ตนได้หากถ้าทำการกู้คืนไม่ได้ก็จำต้องสมัครบัญชีใหม่ พร้อมทั้งกล่าวอีกว่าเสียดายยอดผู้ติดตามและช่องทางทำมาหากิน ที่ได้จากการจ้ำงรีวิว (ข่าวสด, 2564) จะเห็นได้ว่าบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีมูลค่าทางทรัพย์สินเป็นอย่ างมากในปัจจุบันเพราะหากมียอดผู้ติดตามสูงไม่ว่าจะนำไปขายหรือรับงานจ้ำงรีวิวก็มีมูลค่าทางทรัพย์สินทั้งสิ้น แต่ เนื่องจากการติดตามตัวผู้กระทำผิดนั้นเป็นไปได้ยากจึงทำให้เจ้าของบัญชีตัวจริงอดใจเพราะเมื่อผู้กระทำผิด ทำการเจาะ เข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จ จะใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลและปลอมเป็นชาวต่างชาติ พร้อมทั้งปิดการแสดง ความ คิดเห็น ป้องกันการโดนแฉ และอำพรางตัวรวมถึงหลีกเลี่ยงการติดตามตัว เพื่อให้เจ้าของบัญชีตัวจริงเข้าใจว่าโดนเจาะ เข้าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากการกระทำของชาวต่างชาติทำให้ยากต่อการดำเนินคดีและติดตามเอาคืน (สิทธิชัย จิระ สันติโมน, 2557 : 27; MGRONLINE, 2561) และชาวดังกล่าวเห็นได้ว่า เมื่อผู้กระทำผิดนำบัญชีดังกล่าว ออกขาย ให้กับพ่อค้าแม่ค้าที่ดำเนินการซื้อขายสินค้า และ บริการด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ได้ตกลงทำ การซื้อสำเร็จพบว่าเปิดใช้งานได้ไม่นาน อาจได้รับการติดต่อจากเจ้าของบัญชีตัวจริง ทำให้เข้าใจว่าร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้า ที่ดำเนินการซื้อขายสินค้าและบริการด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำการซื้อบัญชีดังกล่าวมา เป็นผู้กระทำการเจาะเข้าโปรแกรม คอมพิวเตอร์อย่างผิดกฎหมายอีกทั้งยังมีผู้เสียหายอีกจำนวนไม่น้อยที่ตกเป็นเหยื่อ ของการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทาง อิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นเมื่อมีข้อพิพาทจึงเป็นการยากที่จะทราบได้ว่าใครเป็น เจ้าของบัญชีตัวจริงเนื่องจากการซื้อขายดังกล่าวยังไม่ถูกรองรับตามกฎหมายและใช้ชนสิทธิได้ จึงควรมีการบังคับให้ทำ สัญญาการโอนลิขสิทธิ์ซึ่งจะยืนยันตัวตนของผู้ซื้อและผู้ขายได้หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้น แม้ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงการซื้อขายบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างใด อีกทั้งการบังคับใช้ต้องอาศัยกฎหมายหลักที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการกับปัญหา คือ มาตรา 341 มาตรา 342 ประมวลกฎหมายอาญา ที่มีผลต่อการจัดการผู้กระทำผิดที่แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูก หลอกหลวง มาตรา 7 มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ซึ่งมีผลใช้บังคับเป็น กฎหมายจัดการปัญหาการใช้ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์แสดงเป็นหลักฐาน รวมทั้งกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีสิทธิ (อัครเดช มณีภาค, 2553)

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการค้าขายในยุคใหม่ ระหว่างผู้ขายกับลูกค้าโดยยึดบัญชีส่วนบุคคลที่มียอดไลค์ ผู้ติดตาม ในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ร้านค้า บัญชีส่วน

บุคคลดังกล่าวคืออะไรสามารถขายได้จริงหรือไม่ การควบคุมดูแลตามกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันการใช้บัญชีผู้อื่นที่ถูกฉ้อโกงได้รับการคุ้มครองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายซื้อขายของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา
3. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแก้ไขกฎหมายซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาดังนี้ บทความวิจัย บทความวิชาการ แนวคิดและทฤษฎี ตำรา หนังสือ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

ทบทวนวรรณกรรม

อธิบายความหมายของบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

“บัญชีผู้ใช้” หมายถึง รายชื่อผู้ใช้ในเครือข่ายงาน (network) รวมถึงรหัสผ่าน (password) ซึ่งผู้ใช้สามารถเข้าไปใช้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ บางอย่างอาจต้องมีการจ่ายค่าบริการ โดยปกติจะกำหนดกฎเกณฑ์ไว้ปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบ (Longdo dict, ม.ป.ป)

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากและสร้างความเดือนร้อนให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการกำกับดูแลควบคุมการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2020)

ความหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

“ธุรกรรม” หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับนิติกรรม สัญญา หรือการดำเนินการใด ๆ กับผู้อื่น ทางการเงิน ทางธุรกิจ หรือเกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่ในความหมายของพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ ธุรกรรม หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4

“หลอกลวง” หมายถึง การใช้กลอุบายทุจริต ลวงให้เข้าใจผิด (กฎ) แสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้ง เพื่อให้บุคคลอื่นเข้าใจผิด

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง วิทยาศาสตร์กายภาพแขนงหนึ่ง ประยุกต์ใช้กับวงจรไฟฟ้าใช้สารกึ่งตัวนำ และอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งควบคุมการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอน แต่ในความหมายของ อิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายคือ พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544 มาตรา 7 ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้กฎหมายของข้อความใดเพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

อธิบายความหมายแอปพลิเคชัน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการติดต่อสื่อสารทางออนไลน์ เช่น โลก ดิจิตอล เฟซบุ๊ก มีความสะดวก รวดเร็ว สามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การแชท การติดต่อสื่อสารส่งรูปภาพ นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบัน (ขวัญฤดี ฮวดหุ่น, 2560 : 4; Longdo dict, ม.ป.ป)

อธิบายความหมาย E-Commerce

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือ ร้านค้าออนไลน์ คือ การซื้อ ขายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น การแสดงสินค้าทางออนไลน์ เป็นการอำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในการเลือกซื้อสินค้าดังกล่าว (MAKE WEB RESPONSIVE, 2017; วิชา ศิริอนุสรณ์ศักดิ์, 2562 : 3)

ความหมายของคำว่าซื้อขาย

“ซื้อขาย” หมายถึง ซื้อสัญญาบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์ ทรัพย์สิน ให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ และตกลงจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย (พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ ฉบับพกพา, 2553) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 453 ได้บัญญัติไว้ว่าการซื้อขาย คือสัญญา ที่ผู้ขายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อ โดยผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย (ฉันทวัฒน์ วรรทัต, 2563) การซื้อขายของมาตราบนี้จะเป็นการที่ผู้ขายมีจุดประสงค์แห่งสัญญามุ่งเน้นเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไปยังผู้ซื้อโดยผู้ซื้อจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ขายเพื่อก่อให้เกิดการโอนสว่นเปลี่ยนแปลงหรือระงับซึ่งสิทธิ การโอนกรรมสิทธิ์ หมายถึง การโอนความเป็นเจ้าของในทรัพย์สิน ที่ซื้อขายให้แก่ผู้ซื้อ เมื่อผู้ซื้อได้ความเป็นเจ้าของย่อมสามารถใช้ประโยชน์โดยการโอน ส่งมอบ หรือจะขายให้แก่บุคคลใดก็ได้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2559)

ความหมายของการซื้อขายออนไลน์

พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทำธุรกรรมการซื้อขายระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยทั้งสองฝ่ายไม่ต้องมาอยู่ร่วมกันขณะทำสัญญา แต่ใช้วิธีการติดต่อซื้อขายทางอินเทอร์เน็ตสามารถซื้อขายสินค้าได้ทุกรูปแบบ (สิริวรรณ สุทธบุญกรรม, 2559; สุมาพร ศรีสุนทร มานะสันต์, 2563)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคล

Arthur Miller ได้ให้คำนิยามโดยสรุปสาระสำคัญของสิทธิส่วนบุคคลว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตน (ธาริณี มณีรอด, 2559 : 41)

แนวคิดและทฤษฎีการตลาดดิจิทัล

ณัฐพล ไผ่ไพโรจน์ กล่าวถึง อิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีทั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งผลให้การตลาดแบบดิจิทัลมีความสำคัญซึ่งหมายถึงความอยู่รอดของธุรกิจนั้น ๆ การตลาดดิจิทัลมีเครื่องมือหลากหลายให้กับการตลาดเลือกนำไปใช้วางกลยุทธ์ทางการตลาดหากเลือกใช้เครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมก็จะทำให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น (พรพรรณ ตาลประเสริฐ, 2559 : 7)

ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์

ซึ่งช่องทางการจัดจำหน่าย (Place or Distribution) ถือเป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือตลาดเป้าหมาย ซึ่งปัจจัยในการพิจารณาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีเว็บไซต์เป็นช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล, 2559 : 8)

อธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันมีการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นจำนวนมาก และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ในปัจจุบัน ทำให้ประเทศไทยมีกฎหมายเข้ามาบังคับใช้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นเรื่องของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร คือตามมาตรา 6 ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลที่สามารถระบุตัวบุคคลได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงผู้ถึงแก่กรรม อันเป็นการเห็นได้ว่า ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ผู้ใดจะเปิดเผย ใช้ หรือรวบรวมโดยไม่ได้รับอนุญาตหาได้ไม่

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นเรื่องของการรับรองสถานะทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้ในการทำธุรกรรมหรือสัญญา ให้มีผลเช่นเดียวกับการทำสัญญา ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายปัจจุบัน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดไว้ ได้แก่ การทำเป็นหนังสือ หลักฐานเป็นหนังสือ การลงลายมือชื่อ กล่าวคือถ้ามีการทำสัญญาระหว่างบุคคล ที่ใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามความหมายของกฎหมายแล้ว ถือได้ว่าการทำสัญญาดังกล่าวได้ทำตามหลักเกณฑ์ข้างต้นของกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นผลให้สัญญาสมบูรณ์หรือใช้บังคับตามกฎหมาย ทั้งนี้ใช้ไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนด คือ หมวด 1 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 7 การรองรับการส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถใช้เป็นหนังสือหรือหลักฐานเป็นหนังสือ มาตรา 8 การยอมรับผลทางกฎหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์) ให้ถือว่าเป็นการลงลายมือชื่อตามกฎหมายใช้วิธีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (RATTANAPORN, 2015)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นเรื่องของการเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ ล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้น รวมถึงการกระทำด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ในการกระทำความผิดทางกฎหมายอาญา ดังนั้นหากผู้ใดเจาะเข้าระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นนั้นไม่ยินยอมย่อมได้รับโทษตามกฎหมาย

มาตรา 3 ระบบคอมพิวเตอร์ หมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ ทำงานเข้าด้วยกัน โดยมีคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หมายความว่า ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด ที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ และให้หมายความรวมถึง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และหลอกลวงว่าได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 342 ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ

(1) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ

(2) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่ง是孩子 หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิต ของผู้ถูกหลอกลวง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 ไม่ได้จำกัดว่าผู้ที่ถูกหลอกลวงต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สิน แม้ทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้หลอกลวง ถ้าหากผู้หลอกลวงกระทำโดยทุจริต หลอกลวงผู้ถูกหลอกลวง และได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง ด้วยการหลอกลวงนั้นก็มีความผิดฐานฉ้อโกง คำพิพากษาฎีกา 2062/2558 (ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา, 2561 : 211) แต่อย่างไรก็ตามมาตรา 342 เป็นเหตุฉกรรจ์มีผลให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเพราะกระทำผิดด้วยการแสดงตนเป็นคนอื่นหรืออาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่ง是孩子หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตนั้นแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น (กองปราบปราม, 2018) การแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หมายถึง

การกล่าวข้อเท็จจริงหรือยืนยันข้อเท็จจริง อันบิดเบือนไปจากที่เป็นอยู่ในขณะที่แสดง (ชยกมล เกษมสันต์ ณ อยุธยา, 2563 : 43-45)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเอกสารในส่วนนี้เพื่อตอบจุดประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์” “เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายซื้อขายของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา” และ “เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแก้ไขกฎหมายซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์” โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่ บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขาย

1.2 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ ตำราและหนังสือคำอธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การวิเคราะห์ตีความ และให้ความหมายข้อมูลในรูปแบบของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็นจัดกลุ่มข้อมูล

2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยงหาความหมาย หาข้อสรุป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการจำแนกข้อมูลในข้อ 2. จึงทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

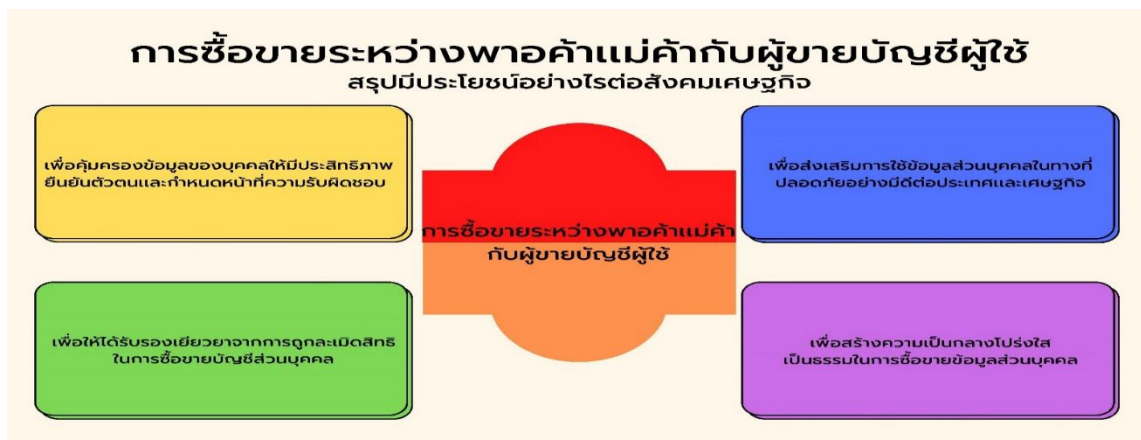
1. วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันมีการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในตลาดโลกออนไลน์ในราคาสูงซึ่งบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ได้แก่ อินสตาแกรม เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และแอปพลิเคชันอื่น ๆ เน้นเฉพาะบัญชีที่มียอดผู้ติดตามและยอดไลค์ที่สูงดังเคสตัวอย่างเช่น เอ็มมีแม็กซิม หรือ เอ็มมี อมลวรรณ ศิริกิตติรัตน์ ซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะที่มีชื่อเสียง โดยมีผู้ติดตามและยอดไลค์ในบัญชีส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก จึงตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำความผิด ที่หวังจะนำบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว มาหลอกขายให้กับผู้ที่ต้องการซื้อบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อผู้ที่ต้องการจะซื้อนั้นจะได้นำบัญชีส่วนบุคคล ไปใช้เปิดเป็นร้านขายสินค้าทางออนไลน์ อันเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับร้านค้าของผู้ซื้อ แต่การซื้อขายกันดังกล่าวยังไม่ถูกรับรองตามกฎหมายโดยตรงและใช้ยืนยันสิทธิได้เมื่อเกิดข้อพิพาทอันเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นกลางและปลอดภัยในการซื้อขาย ทำให้ผู้ซื้อตกเป็นเหยื่อเสียหายจากการถูกหลอกขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนมากโดยการฉ้อโกง หรือ หลอกหลวงอีกชั้นหนึ่ง สัญญาซื้อขายทางแพ่ง

และพาณิชย์ของประเทศไทยนั้นมีความหมายที่นำมาใช้บังคับคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยซื้อขายมาตรา 453

2. ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายซื้อขายของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา ประเทศสหรัฐอเมริกาได้แยกประเภทซื้อขายแพ่งและสัญญาซื้อขายพาณิชย์ โดยมีการแยกนิติสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้ากับบุคคลที่ไม่ใช่พ่อค้าและผู้บริโภคไว้แตกต่างกัน การแยกความแตกต่างนี้ให้ความคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ ของผู้ซื้อและผู้ขายได้เหมาะสมกว่าแต่สำหรับกฎหมายไทย บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ไม่แตกต่างกัน ในทางปฏิบัติต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้กับสัญญาซื้อขายทางพาณิชย์ อีกทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ร่างขึ้นสำหรับสัญญาซื้อขายในทางแพ่งเท่านั้นซึ่งสัญญาซื้อขายในปัจจุบัน มีความเหมาะสมกับสังคมในช่วงที่ผ่านมา ในยุคนั้นการค้าขายของไทยยังมีไม่มาก แต่ในปัจจุบันการซื้อขายสินค้าและบริการต่าง ๆ ทางสังคมเปลี่ยนไปการใช้กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาปรับใช้ในสัญญาซื้อขายทางพาณิชย์ จึงอาจไม่เหมาะสมเนื่องจากยังขาดความชัดเจน นอกจากนี้ยังไม่มีการบัญญัติรับรองประเพณีการค้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งหลักดังกล่าวเป็นหลักสำคัญในการยึดหยุ่นทางการค้า ทำให้คู่สัญญาไม่ได้รับคุ้มครองสิทธิและหน้าที่อย่างเพียงพอ (ธัญพร ชินรักษา, 2551 : 4)

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแก้ไขกฎหมายซื้อขายบัญญัติส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ การซื้อขายบัญญัติส่วนบุคคลนั้นเป็นที่นิยมเพราะสามารถสร้างรายได้และมีมูลค่าทางทรัพย์สินหรือการค้าขายในเชิงพาณิชย์แต่ยังไม่มีการบัญญัติรับรองประเพณีการค้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งหลักดังกล่าวสำคัญในการยึดหยุ่นทางการค้าหากมีการรับรองหน้าที่และความรับผิดชอบโดยใช้นิติสัมพันธ์ได้เมื่อเกิดข้อพิพาทการซื้อขายดังกล่าวย่อมมีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยลดปัญหาการฉ้อโกงกันทางออนไลน์และทำให้สังคมมีความเชื่อมั่นในการซื้อขายและนิยมจับจ่ายใช้สอยมากยิ่งขึ้นดังนั้นเศรษฐกิจและเทคโนโลยีทางการค้าก็ย่อมพัฒนาตามไปด้วย

ภาพที่ 1 แผนภาพการซื้อขายระหว่างพ่อค้า-แม่ค้ากับบัญชีผู้ใช้

สรุปผลการวิจัย

1. การซื้อขายข้อมูลส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ในปัจจุบันเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย เพราะมีมูลค่าทางทรัพย์สินและใช้ประกอบธุรกิจการค้าขายสินค้า หรือรับงานรีวิวนสินค้า ล้วนเป็นมูลค่าทางทรัพย์สินทั้งสิ้น ทำให้มีฉ้อโกงอาชญากรรมในการกระทำความผิด นำบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลของบุคคลอื่น มาหลอกลวงเพราะบัญชีส่วนบุคคลดังกล่าวมีราคาสูง ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ติดตาม ทำให้มีบุคคลจำนวนมากตกเป็นเหยื่อจากการกระทำดังกล่าว

2. ในสัญญาซื้อขายของไทย มีการนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับในมาตรา 453 ว่าด้วยซื้อขายและปรับใช้ในการซื้อขายเชิงพาณิชย์ ปัจจุบันเทคโนโลยีและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก รวมทั้งการซื้อขายทางออนไลน์ ที่เป็นลักษณะการทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์ จึงมีบทบาทมากขึ้นในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับ

หลักกฎหมาย ucc ของสหรัฐอเมริกา นั้น ได้มีการแยกสัญญาซื้อขายทางแฟงและสัญญาซื้อขายทางพาณิชย์ โดยแยกนิติสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้ากับบุคคลที่ไม่ใช่พ่อค้า และผู้บริโภคไว้แตกต่างกันการแยกความแตกต่าง จึงแยกความรับผิดชอบและหน้าที่ของผู้ซื้อและผู้ขายได้เหมาะสมและยืดหยุ่นกว่ากับปัจจุบัน

3. ปัจจุบันการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังเป็นเรื่องที่ใหม่ที่กฎหมายรับรองและใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในอนาคตการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลดังกล่าว อาจมีมูลค่าทางทรัพย์สินเพิ่มขึ้น แต่หากยังไม่มีมารองรับโดยกฎหมายและสามารถยืนยันสิทธิได้ เมื่อเกิดข้อพิพาทดังกล่าวย่อมเล็งเห็นได้ว่า ผู้เสียหายจะได้รับความเดือดร้อนและผลกระทบเป็นจำนวนมากยิ่งยั้ง หากไม่มีการรองรับยอมทำให้บุคคลไม่กล้าซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การพัฒนาทางเทคโนโลยีและการซื้อขายกันในตลาดออนไลน์ ที่ทันสมัยในปัจจุบันอาจลดลงและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร หากมีกฎหมายรับรองการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคล ที่โปร่งใสปลอดภัยและยืนยันตัวผู้ซื้อและผู้ขายได้ ทำให้การทุจริตลดลง ทำให้การซื้อขายทางออนไลน์ ระหว่างบุคคลภายนอกที่มีความประสงค์ซื้อสินค้าทางออนไลน์มีจำนวนมากขึ้น ย่อมทำให้เศรษฐกิจทางการเงินมีการหมุนเวียนในประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่าประเทศไทยพบการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์เป็นจำนวนมากอันมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่เป็นการซื้อเพื่อสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการค้าขาย เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยเกี่ยวกับสังคมทางออนไลน์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงได้มีธุรกิจการขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ และเป็นที่ยอมรับส่งผลให้ประชาชนจำนวนมาก ซึ่งตรงกับแนวคิดช่องทางการจัดจำหน่าย (Place or Distribution) ถือเป็นกระบวนการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคหรือตลาดเป้าหมาย ซึ่งปัจจัยในการพิจารณาช่องทางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านระบบออนไลน์ โดเมนเว็บไซต์เป็นช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล, 2559 : 8) ทำให้ในปัจจุบันการค้าทางออนไลน์มีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นช่องทางให้มิฉฉาชีพแสวงหาประโยชน์จากช่องว่างของกฎหมายจึงทำให้ผู้คนจำนวนมากตกเป็นเหยื่อของผู้กระทำผิด โดยการหลอกลวงขายให้กับผู้ที่ต้องการซื้อ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบัญชีส่วนบุคคลมีราคาสูงขึ้นอยู่กับยอดผู้ติดตามซึ่งราคาตั้งแต่หลักร้อยถึงหลักหมื่นถือว่าเป็นมูลค่าทางทรัพย์สินที่สูง อีกทั้งการซื้อขายดังกล่าวยังไม่มีความปลอดภัย ชัดเจน โปร่งใส หรือ ตรวจสอบได้ว่าบัญชีที่ได้นำมาขายนั้นเป็นบัญชีที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือไม่ รวมถึงการติดตามตัวผู้กระทำความผิดยอมทำได้ยาก จึงเป็นช่องทางให้มิฉฉาชีพใช้กลอุบายต่าง ๆ ในการหลอกลวงขายให้กับผู้ซื้อได้โดยง่าย ดังนั้นจากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าพบว่า ตัวบทกฎหมายที่บังคับใช้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในปัจจุบัน ยังไม่ครอบคลุมและไม่มีประสิทธิภาพทั้งความยืดหยุ่นในทางการค้าเท่าที่ควรเพราะเป็นเพียงการนำกฎหมายในเรื่องใกล้เคียงมาปรับใช้ เนื่องจากการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ยังไม่ถูกรองรับตามกฎหมายโดยตรงและใช้ยืนยันสิทธิ์ต่อผู้ซื้อได้หากเกิดข้อพิพาท แต่ของสหรัฐอเมริกา นั้นแบ่งแยกนิติสัมพันธ์สัญญาซื้อขายทางแฟงและสัญญาซื้อขายทางพาณิชย์ต่างจากกันทำให้การคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรโดยการคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ผู้ซื้อและผู้ขายไว้อย่างชัดเจน แต่ของไทยนั้นยังส่งผลให้มีช่องว่างของกฎหมายหรือปัญหาที่ตามมา จึงส่งผลกระทบต่อการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะอันเป็นผลการวิเคราะห์ที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้

การซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็นอาชีพหนึ่งที่สามารถหารายได้ให้แก่ผู้ซื้อ ในการประกอบอาชีพค้าขายออนไลน์ที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า แต่อย่างไรก็ดีแม้การซื้อขายบัญชีดังกล่าว ผู้ซื้ออาจถูกหลอกลวง

จากผู้ขายได้ แต่หากออกกฎหมาย ให้มีการครอบคลุมถึงขนาดไม่ให้มีการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ อาจถือได้ว่าการกระทำดังกล่าว ย่อมเป็นการปิดกั้นโอกาสผู้ขายที่กระทำการสุจริต รวมถึงผลกระทบต่อผู้ซื้อจะได้รับในอนาคต ดังนั้นควรมีการออกกฎหมายควบคุมดูแลเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพราะบัญชีส่วนบุคคลมีมูลค่าและอาจถือเป็นทรัพย์สินหากมีการทำสัญญาซื้อขายแพนเพจหรือไอจี ยูทูบ จะสามารถยืนยันตัวตนผู้ซื้อและผู้ขายได้เพื่อปรับใช้กับวัตถุประสงค์ หรือตรวจสอบเงื่อนไขการทำสัญญา จึงสามารถลดความเสี่ยงในข้อพิพาทด้านกฎหมายได้ และเป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการฉ้อโกง หรือติดตามตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากในอนาคตบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ อาจมีราคาที่สูงขึ้นมากกว่าปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่ต้องการจะซื้อบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนเงินที่มากยิ่งขึ้น จึงตรงกับวัตถุประสงค์ข้อ 3 ของผู้วิจัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการซื้อขายบัญชีส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งยังไม่มีกฎหมายบังคับใช้ เพื่อให้การวิจัยพัฒนาต่อไป ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับบัญชีผู้ใช้ส่วนบุคคลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นทรัพย์สินในอนาคต จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2020). **ข้อมูลส่วนบุคคลคืออะไร สำคัญแค่ไหน**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์, 2565, จาก :
[:https://dip360.dip.go.th/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%00%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/](https://dip360.dip.go.th/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%B9%00%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B9%84%E0%B8%A3/)
- กองปราบปราม. (2018). **ความหมาย “โดยทุจริต”**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์, 2565, จาก :
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=467853297038318&set=%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%89%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B8%87%E0%B9%82%E0%B8%94%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%AA%E0%B8%94%E0%B8%87%E0%B8%95%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%AD%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B9%82%E0%B8%97%E0%B8%A9%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%82%E0%B8%B6%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%A7%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%89%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B8%87%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%94%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%9C%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%90%E0%B8%B2%E0%B8%99-%E0%B8%89%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B8%87-%E0%B8%95>
- ขวัญฤดี ฮวดหุ่น. (2560). **อิทธิพลของแอปพลิเคชันไลน์ในการสื่อสารยุคปัจจุบัน**. วารสารศิลปการจัดการ, 1(2), 4.
- ข่าวสด. (2564). **เอ็มมี เสียหาย ไอจีถูกแฮก หากกู้ไม่ได้จะสร้างใหม่ ใช้รูปครอบครัวเป็นรูปแรก**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์, 2565, จาก : https://www.khaosod.co.th/entertainment/news_6468260

- ฉันทวัฒน์ วรทัต. (2563). คำอธิบาย กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้. (ม.ป.ท.): สำนัก
 อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ชยกมล เกษมสันต์ ณ อยุธยา. (2563). เอกสารประกอบการบรรยายวิชากฎหมายอาญา. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม,
 2564, จาก :
https://www.thethaibar.or.th/thaibarweb/files/Data_web/downloads_doc/term1/chayakamol/c2.pdf
- ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา. (2561). ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับปฏิภาณุกรม. กรุงเทพฯ: ฝ่ายธุรกิจมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธัญพร ชินรักษา. (2551). ปัญหาทางกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายทางแพ่งและสัญญาซื้อขายทางพาณิชย์.
 วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์. หน้า 4
- ธาริณี มณีรอด. (2559). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 41
- พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์ ฉบับพกพา. (2553). ซื้อขาย. สมุทรสาคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- พรพรรณ ตาลประเสริฐ. (2559). อิทธิพลของการตลาดแบบดิจิทัลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคกลุ่มธุรกิจการ
 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. หน้า 7
- วิสา ศิริอนุสรณ์ศักดิ์. (2562). รูปแบบการพัฒนาการขนส่งสินค้าแฟชั่นที่มีประสิทธิภาพของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
 (อีคอมเมิร์ซ) และประสิทธิผลในยุคไทยแลนด์ 4.0 กรณีศึกษา : ไปรษณีย์ไทย. วารสารบริหารธุรกิจและ
 สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2(1), 3.
- สิทธิชัย จิระสันติมน. (2557). การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ : ศึกษากรณีการซื้อขาย
 สินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนม
 ยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 27.
- สิริวรรณ สุทธบุญกรรณ. (2559). การขายออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม, 2564, จาก :
<http://siriwan40.blogspot.com/>
- สุมาพร ศรีสุนทร มานะสันต์. (2563). กฎหมายธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ปรับใช้อย่างไร. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม, 2564,
 จาก :
https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/910134?fbclid=IwAR2Ch4Bivik9vf_NHvjcGF5PZuv76eHvmHH_INr3KQfZDJeX-70MixRb5fs
- เสาวนีย์ ศรีจันทร์นิล. (2559). ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ผ่าน
 อินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดนนทบุรี. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. หน้า 8
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา. (2559). การซื้อขาย. สืบค้นเมื่อ 11 กรกฎาคม, 2564, จาก :
<https://cpao.go.th/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89/72-%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%8B%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%82%E0%B8%B2%E0%B8%A2.html>
- อัครเดช มณีภาค. (2553). ปัญหาทางกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544. สืบค้น
 เมื่อ 9 กรกฎาคม, 2564, จาก : <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/30762>

Longdo dict. (ม.ป.ป.). แอปพลิเคชัน. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม, 2564, จาก :

<https://dict.longdo.com/search/application>

Longdo dict. (ม.ป.ป.). บัญชีผู้ใช้. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม, 2564, จาก :

https://dict.longdo.com/search/*%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%9C%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89*

MAKE WEB RESPONSIVE. (2017). ร้านค้าออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน, 2564, จาก :

<https://www.makewebresponsive.com/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1/89-%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B9%8C.html>

MGRONLINE. (2561). เปิดปมธุรกิจซื้อ-ขายไอจี ปีม-แฮก ยึดยอดฟอลโลว์ขายแม่ค้าออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5

กรกฎาคม, 2564, จาก : <https://mgronline.com/specialscoop/detail/961000081087>

NATTAPAT YODNIN. (2564). ซื้อขายแฟนเพจ ไอจี ผิดกฎหมายหรือไม่? ต้องทำอะไร มีคำตอบ. สืบค้น เมื่อ 5

กุมภาพันธ์, 2565, จาก : <https://nattapatfirm.com/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%9F%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%88/?amp=1&fbclid=IwAR1D0ovntAvkD5P9BoqZMBBvXBLD7VcNyo0EK1rupvcq2fWMVrvLcoDAM40>

RATTANAPORN. (2015). กฎหมายอิเล็กทรอนิกส์. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม, 2564, จาก :

https://sites.google.com/site/rattanaporn55224090103/wi-cha-thurkrmm-xi-lek-thrx-nik/kdhmay-xilekthrxniks?fbclid=IwAR06iqYLQ8ynoczWPUxc9ufWj9s6G8i7T1vFxe_2vtfWq0SV8dH0yccOmgQ

ปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษากรณีให้ผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ Legal Problems of Criminal Procedure: To Study the case of the defendant pointing out the scene of the incident as part of the confession

นภสร วัตรัมย์¹ แพรวพลอย หัวใจเพชร² ปณิตดา เทพสงวน³ และ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา⁴ จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง⁵
ทัตตนันท์ คงคำธำ⁶และ ดร.ชนันทอง ใจดี⁷ และ ณัฐธิดา วุ่นศิริ⁸

^{1,2,3,4,5,6,7,8}สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*Corresponding E-mail, s62123440058@ssru.ac.th¹, s64123440040@ssru.ac.th², s61123440037@ssru.ac.th³, tanawat.pi@ssru.ac.th⁴,
jaturong.po@ssru.ac.th⁵, tattanan.kh@ssru.ac.th⁶, khanthong.ja@ssru.ac.th⁷, nuttathida.voon@gmail.com⁸

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษากรณีให้ผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษากรณีให้ผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ 2. เพื่อให้ได้แนวทางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกระทำความผิดกันมากขึ้น โดยเฉพาะในคดีอาญาที่มีความร้ายแรง จนมีการนำไปสู่การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่ได้รับสารภาพแล้ว และเนื่องจากการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพนั้นมักพบว่ามีผลเสียหายของพยานหลักฐานมากมายเกิดขึ้นและมีการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จึงเกิดปัญหาว่าผู้ต้องหามีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุ และเจ้าพนักงานมีอำนาจควบคุมบุคคลภายนอกในการทำแผนที่เกิดเหตุหรือไม่

ผลการวิจัยพบว่า ในประเทศไทยไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในเรื่องของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เรื่องสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และเรื่องอำนาจในการควบคุมบุคคลภายนอกในการทำแผนที่เกิดเหตุ

คำสำคัญ: พยานหลักฐาน ผู้ต้องหา สิทธิของผู้ต้องหา

Abstract

Research on problems of criminal procedural law: to study the case where the accused was to point out the scene of the incident as part of the confession has the objectives: 1. To Study the legal condition and problems relating to the case where the accused was to point out the scene of the incident as part of the confession; 2. To obtain guidelines and recommendations for improving the law relating to pointing at the scene of the incident as part of the confession. At present, more crimes have been committed in Thailand, especially the serious criminal cases which have led to point out the crime scene as part of the confession by the accused who had already confessed. Since from pointing out of the scene, a lot of damage of evidence and lynching of the accused are often found, there was a problem that the accused had the right to be protected when pointing out the crime

scene, and whether the officer has the authority to control outsiders in mapping the scene of an incident or not.

The results showed that Thailand has no law to specifically stipulate in the matter of pointing out the scene of incident a part of a confession, the right of the accused to be protected in pointing out the scene for the confession, and the power to control outsiders in mapping the incident.

Keyword: Evidence, Offender, Rights of the offender

บทนำ

ปัจจุบันมีข่าวเกี่ยวกับการฆาตกรรม ทำร้ายร่างกายต่าง ๆ มากมายให้ประชาชนทั่วไปได้รับชมทางสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ หรือสื่อออนไลน์ต่าง ๆ หากเป็นข่าวที่ร้ายแรงจนถึงขั้นเสียชีวิตจะเห็นได้ว่าการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุของผู้ต้องหาที่ได้รับสารภาพแล้วเพื่อใช้สำหรับรูปคดี การที่นำชี้ที่เกิดเหตุก็มีการนำตัวผู้ต้องหามาดำเนินการโดยมีการนำตัวผู้ต้องหาจะมาชี้จุดเกิดเหตุด้วยตนเอง ว่าตนลงมือกระทำเช่นไรกับผู้เสียหาย หรือผู้เสียชีวิตในกรณีที่เกิดการตายขึ้น ในส่วนพนักงานสอบสวนต้องทำการตรวจหาร่องรอยที่เกิดขึ้นในสถานที่เกิดเหตุขึ้น ๆ แต่ส่วนใหญ่ยังมีกลุ่มชาวบ้านมายื่นดูผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเพื่อความสนใจจนอาจเป็นเหตุทำให้ร่องรอยที่ตรวจพบหรือพยานหลักฐานที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุขึ้นเกิดการถูกทำลาย หรือสูญหายไป จนทำให้คดีนั้นอาจขาดหลักฐานสำคัญบางอย่าง และบางกรณีได้มีการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาอีกด้วย เป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 35 มาตรา 39 และมาตรา 40 ตามกฎหมายแล้วเจ้าพนักงานจะมีมาตรการในการควบคุมบุคคลภายนอก อย่างไรก็ตามให้เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการทำลายพยานหลักฐานที่อยู่ในที่เกิดเหตุ ทำให้พยานหลักฐานถูกทำลาย หรือสูญหาย และเพื่อป้องกันมิให้ผู้ต้องหาถูกทำร้ายจากกลุ่มบุคคลภายนอก ดังนั้นผู้ต้องหาสิทธิที่จะได้รับความปกป้องคุ้มครองจากเจ้าพนักงานหรือไม่ และเจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมบุคคลภายนอกในการทำแผนที่เกิดเหตุหรือไม่ จึงนำมาสู่ปัญหาดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษารณีให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
2. เพื่อให้ได้แนวทางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ

สารภาพ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เรื่องสิทธิผู้ต้องหาในการทำแผนที่เกิดเหตุ และอำนาจของเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกา และงานวิจัยทางกฎหมายเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เรื่องสิทธิของผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และอำนาจของเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ

3. ขอบเขตด้านวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา

บททวนวรรณกรรม

ความหมายของสถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ หมายถึง เป็นแหล่งที่รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ไว้มากมาย รวมถึงข้อมูล และหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงในการหาตัวผู้กระทำความผิดได้ โดยพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ถูกค้นพบในสถานที่เกิดเหตุหากได้ทำอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและหลักวิชาการจะทำให้ประโยชน์จากพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุได้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งถือว่าสถานที่เกิดเหตุเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการสืบสวนสอบสวน (กนกพร แสนแก้ว, 2562)

นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เป็นขั้นตอนหนึ่งที่เกิดขึ้นภายหลังผู้ต้องหาได้รับสารภาพต่อพนักงานสอบสวนโดยสมัครใจแล้ว ซึ่งโดยปกติพนักงานสอบสวนจะทำแผนที่เกิดเหตุในทุกครั้งทุกคดี เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานที่จะนำขึ้นสู่ชั้นศาลต่อไป โดยนำตัวผู้ต้องหาไปชี้สถานที่เกิดเหตุรวมถึงให้แสดงท่าทางต่าง ๆ ที่ตนได้กระทำกับเหยื่อว่าตนกระทำเช่นไร และพนักงานสอบสวนจะทำการบันทึกข้อมูลเหล่านี้ไว้ (อมรเทพ เมืองแสน, 2562)

สถานที่เกิดเหตุเป็นหลักฐานให้กับตัวผู้เสียหายหรือตัวผู้ต้องหาได้ เนื่องจากหากมีการให้การเท็จของผู้เสียหายซึ่งไม่ตรงกับพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุที่ได้ทำแผนที่เกิดเหตุ หากในชั้นศาลปรากฏว่า เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง ซึ่งก็คือศาลอาจยกผลประโยชน์นั้นให้แก่จำเลย ในทางกลับกันหากตัวผู้ต้องหาที่อยู่ในฐานะจำเลยแล้วนั้น ได้ให้การเท็จไม่ตรงกับพยานหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ ฝั่งโจทก์อาจนำพยานหลักฐานที่ถูกค้นพบในสถานที่เกิดเหตุขึ้นมาอ้างเพื่อนำสืบคดีต่อไปได้ ดังเช่นในตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกานี้

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13673/2555

โจทก์เห็นจำเลยอยู่ที่ศาลาในระยะห่าง 20 เมตร เพราะขณะที่จำเลยลุกขึ้นยืนไฟฟ้าส่องหน้าจำเลยนั้น จึงไม่น่าจะเป็นไปได้ เนื่องจากมีบ้านบังอยู่ และได้ความจากพยานโจทก์ว่า วันเกิดเหตุไม่ได้ขับรถจักรยานยนต์ผ่านศาลาดังกล่าว

ในหลายคดีที่ได้มีการทำแผนที่เกิดเหตุขึ้น มักจะสังเกตเห็นได้ว่าศาลจะนำแผนที่เกิดเหตุเหล่านี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาและนำมาแยกเป็นเหตุและผลในการวินิจฉัยด้วย เนื่องจากเป็นพยานหลักฐานชั้นดีในการที่จะพิจารณาว่าควรยกประโยชน์ให้กับฝ่ายใด

ความหมายของพยานหลักฐานในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เรื่องพยานหลักฐานนั้นจัดอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 5

พยานหลักฐาน หมายความว่า เป็นสิ่งที่สามารถให้ข้อเท็จจริงได้ภายในชั้นศาล เป็นหลักฐานที่คู่ความได้นำสืบ และเป็นสิ่งที่ศาลนั้นยอมรับให้เป็นพยานหลักฐานเพื่อนำมาให้ข้อเท็จจริงในคดีนั้น ๆ ได้ หากพยานหลักฐานใดที่ศาลไม่ยอมรับให้เป็นพยานหลักฐานในการนำสืบคดี ย่อมไม่ถือว่าเป็นพยานหลักฐานในคดีนั้น ๆ ซึ่งจะเป็นพยานบุคคล พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานผู้ชำนาญการพิเศษ ก็ย่อมเป็นพยานหลักฐานได้ทั้งสิ้น (เฉลิมวุฒิ สารกิจ, 2562)

พยานหลักฐานในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาคที่ 5 มีทั้งหมด 5 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 หลักทั่วไป มาตรา 226-231

หมวดที่ 2 พยานบุคคล มาตรา 232-237

หมวดที่ 3 พยานเอกสาร มาตรา 238-240

หมวดที่ 4 พยานวัตถุ มาตรา 241-242

หมวดที่ 5 พยานผู้ชำนาญการพิเศษ มาตรา 243-244

แผนที่เกิดเหตุเป็นหนึ่งในพยานหลักฐาน แม้จะเป็นเพียงพยานเอกสารจำลองตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 270/2542 แต่แผนที่เกิดเหตุที่จัดทำขึ้นก็สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ซึ่งเป็นพยานเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 5 หมวดที่ 3 ดังเช่นในตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกานี้

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 270/2542

แผนที่เกิดเหตุเป็นเพียงการจำลองถึงที่เกิดเหตุตามที่พนักงานสอบสวนได้จัดทำขึ้นแม้จะมีระเบียบให้พนักงานสอบสวนจัดทำขึ้นเพื่อประกอบคดีแต่ถ้าพนักงานสอบสวนมิได้จัดทำ ก็ทำให้พยานหลักฐานอื่นที่โจทก์นำสืบเสียไปแต่อย่างใดไม่

ความหมายของผู้ต้องหา

ผู้ต้องหา หมายความว่า บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (2)

ความหมายของประชาชนทัณฑ์

การที่ฝูงชนกลุ่มมั่วทำร้าย เป็นการลงโทษบุคคลที่ตนเข้าใจหรือนึกว่ามีความผิด โดยไม่ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม (Longdo dict, ม.ป.ป.)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 วรรคแรก บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน (OCSC Wiki, 2561)

สิทธิของผู้ต้องหาในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา โดยในประเทศไทยได้มีการรับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยกตัวอย่างเช่น

สิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 7/1 (2) และ ผู้ต้องหาสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/4 (1) (Thanu Law Office, ม.ป.ป.)

ความหมายของเจ้าพนักงาน

เจ้าพนักงาน หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (16)

อำนาจของเจ้าพนักงาน

อำนาจของเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือ พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ในการที่จะต้องดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือ พนักงานสอบสวน จะมีอำนาจในการสอบสวน สืบสวน ตรวจค้น จับกุม และควบคุมตัวผู้ถูกจับด้วยเช่นกัน แต่จะทำการเกินกว่าอำนาจหน้าที่ของตนนั้นมิได้เด็ดขาด (ช่อสะอาด, 2562)

การป้องกันสถานที่เกิดเหตุ

เมื่อพนักงานสอบสวนชุดแรกที่ได้ทราบว่ามีหน้าที่ต้องลงพื้นที่ไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีการแจ้งรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับในคดีนั้น ๆ และรวมถึง

พฤติการณ์แห่งคดี โดยการรักษาสถานที่เกิดเหตุ นั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งรับผิดชอบสถานที่เกิดเหตุใช้สายแถบสีเหลืองกัน เพื่อให้บุคคลอื่นทราบว่าสถานที่นี้คือสถานที่เกิดเหตุ ห้ามบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในสถานที่นี้ ผู้ที่จะเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุได้จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตแล้วเท่านั้นเพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายต่อพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ แม้ผู้ที่ได้รับอนุญาตจะเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุดังกล่าวได้ ก็จำเป็นต้องมีอุปกรณ์ป้องกันและต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างสูงเพื่อมิให้สถานที่เกิดเหตุได้รับความเสียหาย (สมศักดิ์ แก้วเกตุ, พันตำรวจโท, ม.ป.ป. : 12, 13)

การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

การรักษาสถานที่เกิดเหตุ กล่าวได้ว่า เป็นกระบวนการเริ่มต้นในการป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุ โดยการป้องกันรักษาสามารถเริ่มได้ตั้งแต่ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานชุดแรกที่เข้าไปในสถานที่นั้น ป้องกันมิให้พยานหลักฐานเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นจากการกระทำของบุคคลต่าง ๆ หรือการกระทำของธรรมชาติ รวมถึงการกระทำของสัตว์ด้วย (คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ม.ป.ป.)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยส่วนนี้เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องหา นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพและวิเคราะห์ ปัญหาเกี่ยวกับผู้ต้องหา นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุ และอำนาจของเจ้าพนักงานในการควบคุมบุคคลอื่นมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำแผนที่เกิดเหตุ โดยใช้ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการและคดีความ ได้แก่ บทบัญญัติกฎหมาย งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนที่เกิดเหตุ โดยมี รายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่ บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ต้องหา นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และอำนาจเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ ได้แก่

1.1.1 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

1.2 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ต้องหา นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับ ความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพและอำนาจเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้องกับการให้ผู้ต้องหาทำแผนที่เกิดเหตุ สิทธิของผู้ต้องหาในการได้รับความคุ้มครองในการทำแผนที่เกิดเหตุ และอำนาจเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ

2. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย

2.2 ส่วนที่เป็นงานวิจัยและบทความ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ ตีความ และให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูล เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย และหาข้อสรุป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันเมื่อมีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพของผู้ต้องหาที่มีกลุ่มบุคคลภายนอกที่สนใจเข้ามาใกล้สถานที่เกิดเหตุ หรืออาจมีการเข้ามาภายในสถานที่เกิดเหตุจนทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ นั้นเกิดความเสียหายขึ้น และยังมีกรรมาประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในกรณีที่เป็นคดีร้ายแรง เป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 35 มาตรา 39 และมาตรา 40 แต่การที่นำตัวผู้ต้องหาลงมาชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพนั้น ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในเรื่องของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพ การคุ้มครองผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพ และอำนาจของเจ้าพนักงานในการควบคุมบุคคลภายนอกในการทำแผนที่เกิดเหตุ

สรุปผลการวิจัย

ประเทศไทยยังไม่ได้มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในเรื่องการทำแผนที่เกิดเหตุ เรื่องของสิทธิในการได้รับความคุ้มครองของผู้ต้องหาที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพและเรื่องอำนาจของเจ้าพนักงานในการควบคุมบุคคลภายนอกในการทำแผนที่เกิดเหตุแต่อย่างใด โดยในเรื่องที่เกี่ยวกับสิทธิในการได้รับความคุ้มครองของผู้ต้องหานั้น พบเพียงสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเท่านั้น และถึงแม้จะนำบทบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 27 บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ซึ่งมาตรานี้มุ่งคุ้มครองสิทธิของมนุษย์ทุกคนในมีความเท่าเทียมกันแม้จะเป็นผู้ต้องหาก็ตามมาใช้แทนได้ แต่ยังไม่มีความหมายโดยตรงที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

เนื่องจากการทำแผนที่เกิดเหตุในปัจจุบันที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้า พบว่าการทำแผนที่เกิดเหตุในยุคสมัยนี้ มีประชาชนทั่วไปให้ความสนใจในการทำแผนที่เกิดเหตุกันเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นคดีที่มีความรุนแรงน้อยไปจนถึงคดีที่มีความรุนแรงมาก ซึ่งในบางกรณีจะมีกลุ่มประชาชนผู้ที่เป็นชาวบ้านบริเวณนั้นมาชมเหตุการณ์เป็นจำนวนมาก จนอาจทำให้ความวุ่นวายเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพยานหลักฐานต่าง ๆ เสียหาย สูญหาย หรือแม้กระทั่งการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จากการศึกษาปัญหากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษากรณีให้ผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพ จึงสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพหรือไม่

หากกล่าวถึงผู้ต้องหา ย่อมเป็นเพียงบุคคลธรรมดาบุคคลหนึ่งที่ได้กระทำความผิดทางอาญาจนต้องมีการนำชี้ที่เกิดเหตุเพื่อใช้เป็นพยานเอกสารในชั้นศาล และในการนำชี้ที่เกิดเหตุ หากมีการรุมประชาทัณฑ์จากกลุ่มบุคคลภายนอก ผู้ต้องหาย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากเจ้าพนักงานที่นำตัวผู้ต้องหามาทำแผนที่เกิดเหตุ เนื่องจากผู้ต้องหาเป็นบุคคลที่กฎหมายได้คุ้มครองรองรับในเรื่องของสิทธิเหมือนบุคคลทั่วไป ถึงแม้จะมีการกำหนดถึงสิทธิของผู้ต้องหาเอาไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่สิทธิดังกล่าวนี้มิได้กล่าวถึงการได้รับความคุ้มครองในฐานะมนุษย์ผู้หนึ่งในการไม่ให้ผู้อื่นมารุมประชาทัณฑ์ในการทำแผนที่เกิดเหตุ ดังนั้น ในเรื่องของสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากการถูกร้ายในการทำแผนที่เกิดเหตุ นั้น จึงสามารถนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 27 มาใช้กับผู้ต้องหาแทนได้ แต่ยังไม่มีความหมายโดยตรงที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในการทำแผนที่เกิดเหตุ

2. การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบรับคำสารภาพ เจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องได้หรือไม่

การทำแผนที่เกิดเหตุมักมีบุคคลภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำแผนที่เกิดเหตุมาชมเหตุการณ์อยู่เสมอ ยิ่งเป็นคดีที่น่าสนใจบุคคลภายนอกที่ให้ความสนใจย่อมเยอะขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องปกติไปเสียแล้วที่บุคคลภายนอกมักจะเข้ามาชมเหตุการณ์จนอาจส่งผลให้การทำแผนที่เกิดเหตุนั้นเป็นไปอย่างยากลำบาก และยิ่งกว่านั้นอาจมีการทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ เกิดความเสียหาย บุปสลาย หรือสูญหาย ซึ่งอำนาจในการควบคุมบุคคลภายนอก เจ้าพนักงานย่อมมีอำนาจในการควบคุม ถึงแม้จะไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะถึงอำนาจของเจ้าพนักงานในการควบคุมมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องกับทำแผนที่เกิดเหตุ แต่เนื่องจากแผนที่เกิดเหตุมักมีพยานหลักฐานอยู่เสมอ เจ้าพนักงานจึงต้องมีหน้าที่ในการปกป้องรักษาพยานหลักฐานเหล่านั้นอย่างเต็มที่ เมื่อมีการปกป้องรักษาพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ย่อมหมายความว่าถึง เจ้าพนักงานมีอำนาจในการควบคุมมิให้บุคคลภายนอกเข้ามาเกี่ยวข้องได้เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดในคดีอาญามากขึ้นในทุกวัน และส่วนใหญ่เป็นคดีที่ร้ายแรง ซึ่งหากมีการรับสารภาพแล้วขั้นตอนต่อไปคือการทำแผนที่เกิดเหตุ โดยการทำแผนที่เกิดเหตุส่วนใหญ่จะมีบุคคลภายนอกหรือชาวบ้านบริเวณนั้นมาชมเหตุการณ์อยู่บ่อยครั้ง อาจมีการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ต้องหาไม่ยอมทำแผนที่เกิดเหตุ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีมาตรการทางกฎหมายเป็นการเฉพาะในเรื่องของการทำแผนที่เกิดเหตุ สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับความคุ้มครองในการทำแผนที่เกิดเหตุ และรวมถึงอำนาจของเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุ ซึ่งในเรื่องของอำนาจควรกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าหากมีสถานการณ์ที่แย่ง มีการชุมนุมจนทำให้ทุกอย่างเกิดความเสียหายหรือมีการรุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา เจ้าพนักงานมีอำนาจเช่นไรในการรับมือ อาจมีการอนุโลมให้ใช้ความรุนแรงได้ในระดับน้อยถึงปานกลางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมสถานการณ์

2. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้ผู้ต้องหาทำแผนที่เกิดเหตุ เรื่องของสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับความคุ้มครองในการทำแผนที่เกิดเหตุ และอำนาจของเจ้าพนักงานในการทำแผนที่เกิดเหตุเท่านั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้มีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ในการทำแผนที่เกิดเหตุ

เอกสารอ้างอิง

กนกพร แสนแก้ว. (2562). การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 14(2), 123.

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ. (ม.ป.ป.). การป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2564, จาก

:<https://thamaaya.files.wordpress.com/2015/08/e0b881e0b8b2e0b8a3e0b89be0b989e0b8ade0b887e0b881e0b8b1e0b899e0b8a3e0b8b1e0b881e0b8a9e0b8b2e0b8aae0b896e0b8b2e0b899e0b897e0b8b5e0b988.pdf>

ช่อสะอาด. (2562). เขตอำนาจศาลกับการใช้อำนาจของตำรวจ. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม, 2563, จาก

:<https://www.chorsaard.or.th/content/27600/>

เฉลิมวุฒ สาระกิจ. (2562.). ความหมายและประเภทของพยานหลักฐาน. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน, 2563, จาก :

<https://sites.google.com/view/chalermwut/%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%93%E0%B8%B0%E0%B8%9E%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%99>

สมศักดิ์ แก้วเกต, พันตำรวจโท. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการสอนวิชาการป้องกันรักษาสถานที่เกิดเหตุ. สืบค้น

เมื่อ 10 ธันวาคม, 2564, จาก : <http://scdc2.forensic.police.go.th/old/Book-8%20set.pdf>

อมรเทพ เมืองแสน. (2562). มาตรการแทนที่การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ ศึกษาจากความคิดเห็น

ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมจังหวัดมหาสารคาม. วารสารการบริหารการปกครอง, 8(1), 358

Thanu Law Office. (ม.ป.ป.). สิทธิของผู้ต้องหาและจำเลย. สืบค้นเมื่อ 16 ธันวาคม, 2564, จาก :

<http://www.thanulaw.com/index.php/peopleguide1/rightofsuspectandaccused>

OCSC Wiki. (2561). องค์ความรู้กฎหมาย:รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 : มาตรา 27. สืบค้น

เมื่อ 21 ธันวาคม, 2564, จาก :

http://wiki.ocsc.go.th/%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B9%8C%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%81%E0%B8%8E%E0%B8%AB%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A2/%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%90%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%B9%E0%B8%8D%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%B2%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2_%E0%B8%9E%E0%B8%B8%E0%B8%97%E0%B8%98%E0%B8%A8%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%8A_2560/%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%B2_27

Longdo dict. (ม.ป.ป.). ประชาทัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม, 2564, จาก :

<https://dict.longdo.com/search/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%93%E0%B8%91%E0%B9%8C>

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการเช่าห้องพักอาศัย Legal issues related to rent of apartments

วรรณดี จันซิ่น¹ ญาณิศา วัฒนสุข² อรกช มีเมฆ³ ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา⁴ จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง⁵
ทัตตันันท์ คงลำธาร⁶ ดร.ชันทอง ใจดี⁷ และ ณิชฐริธิดา วุ่นศิริ⁸

^{1,2,3,4,5,6,7,8}สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*Corresponding E-mail, s62123440032@ssru.ac.th¹, s64123440070@ssru.ac.th², s61123440045@ssru.ac.th³,
tanawat.pi@ssru.ac.th⁴, jaturong.po@ssru.ac.th⁵, tattanan.kh@ssru.ac.th⁶, khandhong.ja@ssru.ac.th⁷,
nuttathida.voon@gmail.com⁸

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการเช่าห้องพักอาศัยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหากฎหมายกรณีผู้เช่าตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า 2. เพื่อให้ได้แนวทางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายกรณีผู้เช่าตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า การฆ่าตัวตายหรือถูกผู้อื่นทำให้ตายในสถานที่เช่าต่าง ๆ ย่อมทำให้เกิดความหวาดกลัวด้านความเชื่อและความปลอดภัยจึงเกิดการย้ายหรือออกจากสถานที่เช่า บางสถานที่ไม่มีบุคคลใดเข้ามาเช่าอาศัยอยู่ต่อทำให้เจ้าของสถานที่เสียหายได้หรือประโยชน์ของตนไป จึงมีปัญหาคำคัญว่าเมื่อผู้เช่าฆ่าตัวตายเป็นการทำละเมิดต่อผู้ให้เช่าหรือไม่ และผู้ที่ทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายในสถานที่เช่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้ให้เช่าหรือไม่ อันเป็นปัญหาสำคัญมาสู่การวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัยพบว่าประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องของละเมิดไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้ให้เช่าเมื่อผู้เช่าฆ่าตัวตายภายในสถานที่เช่าหรือถูกผู้อื่นทำให้ตายในสถานที่เช่าไว้โดยตรงและไม่มีข้อกำหนดประเภทค่าสินไหมทดแทนกรณีดังกล่าวไว้

คำสำคัญ: กฎหมาย ผู้เช่า ตาย

Abstract

The research of the legal issues related to rent of apartments has the objectives to: 1. Study and analyze the state of legal problem in case of the tenant's death in the place of the landlord; and 2 to find the guideline and recommendation to revise the law in this case. Any suicide or being killed in the rental places would cause fear in different beliefs and security and then moving out or leaving from the rental places. Some places have no one to rent which the landlords have loosen their income or benefits. Therefore, there is a significant problem of whether it is the violation against the landlord or not when there is any suicide of the tenant, and whether the person causing others to death in the rental place is the violation against the landlord or not, which comes to the important issues of this research.

The result found that none of provision in the Civil and Commercial Code regarding the tort directly provides the protection of the landlord when there is any suicide of the tenant in the rental place or being killed in the rental place and there is no provision on the compensation in such case.

Keywords: Law, Tenant, Dead

บทนำ

ปัจจุบันสังคมได้มีการตายที่ผิดธรรมชาติสูงขึ้น เช่น การถูกผู้อื่นทำให้ตายหรือการฆ่าตัวตาย เป็นต้น และจะแตกต่างกันไป แต่แนวโน้มที่เกิดขึ้นมักจะเกิดในสถานที่เช่าที่มีผู้อยู่อาศัยอยู่ร่วมกันจำนวนมาก ซึ่งได้มีข่าวออกมามากมาย ตัวอย่างเช่น ในเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่มีการฆ่าตายกันเกิดขึ้นการมีคนผูกคอตายอยู่บริเวณเหล็กคัตหน้าประตูห้องของตนเอง (www.sanook.com,2561:1)

ในกรณีที่ได้กล่าวมา เกิดขึ้นในสถานที่ที่เป็นหอพักหรือสถานที่ของผู้ให้เช่าจึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นเช่น มีข่าวเรื่องลี้ลับต่าง ๆ หรือการวิตกกังวลเรื่องความปลอดภัย อาจทำให้ผู้ที่เช่าย้ายออกจากสถานที่เช่าแห่งนั้น และไม่มีคนอยากมาเช่าต่อจึงทำให้ผู้ให้เช่าต้องเสียรายได้ หรือผลประโยชน์ที่จะได้จากทรัพย์สินของตนเองไปด้วย บางครั้งผู้ให้เช่าต้องเสียรายได้โดยการปิดสถานที่เช่า หรือเสียรายได้โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ และกฎหมายในประเทศไทยไม่ได้มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้ค่าเสียหายของผู้ให้เช่า หรือการทำละเมิดของบุคคลอื่นต่อผู้ให้เช่านั้นจึงเป็นปัญหาสำคัญมาสู่งานวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหากฎหมายกรณีผู้เช่าตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า
2. เพื่อให้ได้แนวทางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับกรณีผู้เช่าตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเช่าที่พักอาศัย เรื่องสิทธิของผู้เช่า และผู้ให้เช่าและการตายในรูปแบบต่าง ๆ

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกา และงานวิจัยทางกฎหมายเกี่ยวกับการเช่าที่พักอาศัย เรื่องสิทธิของผู้เช่าและผู้ให้เช่า

3. ขอบเขตด้านวิจัย

การทบทวนและการวิเคราะห์เนื้อหาของงานวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

การตายในทางกฎหมายสารบัญญัติ หมายถึง การตายที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในมาตรา 15 วรรคแรกได้บัญญัติไว้ว่า “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารกและสิ้นสุดลงเมื่อตาย” การตายของมาตรานี้จะเป็นการตายโดยที่บุคคลนั้นได้พ้นสภาพของบุคคลไปแล้วและในมาตรา 62 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลซึ่งศาลได้มีคำสั่งให้เป็นคนสาบสูญ ให้ถือว่าถึงแก่ความตายเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดซึ่งระบุไว้ในมาตรา 61” ในกรณีนี้เป็นการตายโดยที่กฎหมายกำหนด ในเรื่องของบุคคลสาบสูญ

การตายในทางกฎหมายวิธีสบัญญัติ หมายถึง ความหมายของการตายที่มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อปรากฏแน่ชัด หรือมีเหตุอันสมควรสงสัยว่าบุคคลใดตายโดยผิดธรรมชาติ หรือตายในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงาน ให้มีการชันสูตรพลิกศพ เว้นแต่การตายโดยประหารชีวิตตามกฎหมายการตายโดยผิดธรรมชาติ นั้น คือ

- (1) ฆ่าตัวตาย
- (2) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
- (3) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (4) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (5) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ ”

การตายโดยธรรมชาติ คือ การที่ตายไปด้วยความชรา หรือ ตายจากการมีโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ หรือเป็นโรคระบาดตายก็ถือว่าเป็นการตายโดยธรรมชาติ (รชฎ เจริญฉ่ำ,2561:464)

การตายโดยผิดธรรมชาติ คือ การตายที่ได้รับบาดเจ็บในมาตรา 148 ตามที่กล่าวมาข้างต้น และจะยกตัวอย่างมาเพียงแค่ 2 กรณี คือ

การฆ่าตัวตาย คือ การที่ผู้ตายได้กระทำหรือ จบชีวิตตนเอง หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ตนเองถึงแก่ความตาย (คะนิง ฎุไซย ,2561:400) (คณิต ฒ นคร,2561:557)

ถูกผู้อื่นทำให้ตาย คือ การตายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะการกระทำนั้น จะเกิดโดยเจตนา หรือไม่มีเจตนา หรืออาจจะเป็นการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นตามประมวลกฎหมายอาญาก็ได้ (คะนิง ฎุไซย,2561:401)

การตายในทางการแพทย์ (ข้อบังคับแพทย์เกี่ยวกับการตาย) คือ การที่ได้มีประกาศแพทยสภาในเรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการวินิจฉัยสมองตาย ที่ 7/2554 และได้กำหนดหลักเกณฑ์การวินิจฉัยสมองตายไว้ ดังนี้

1. คือ ผู้ป่วยนั้นต้องไม่รู้สึกรู้สีกตัวและไม่หายใจโดยมีข้อวินิจฉัยถึงสาเหตุ ให้รู้แน่ชัดว่าสภาวะของผู้ป่วยนั้น ได้เกิดขึ้นจากการที่สมองนั้นได้เสียหายโดยไม่มีหนทางเยียวยาได้ และ

2. การไม่รู้สึกรู้สีกตัว และไม่หายใจไม่ได้เกิดจากพิษของยา และไม่ได้เกิดจากภาวะช็อกและได้มีการกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่.4200/2559 ในเรื่องของภาวะสมองตายไว้ว่า “บุคคลที่ได้รับการวินิจฉัยว่า สมองตาย ถือว่าบุคคลนั้นถึงแก่ความตาย” (อวิการ์ตัน นิยมไทย,2556:104)

การเช่าทรัพย์สิน หมายถึง ตามความหมายในพจนานุกรม คือการใช้ทรัพย์สินของผู้อื่นในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยใช้ค่าตอบแทน เช่น การเช่ารถยนต์ หรือการเช่าที่ดินหรือบ้าน (จรัล เล็งวิทยา,2530:1) เป็นต้น แต่ในความหมายของการเช่าทรัพย์สินตามกฎหมายนั้น คือ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 537 ได้บัญญัติไว้ว่า “คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น” และการเช่าทรัพย์สินนี้มีสองประเภทคือ การเช่าอสังหาริมทรัพย์และการเช่าสังหาริมทรัพย์

การเช่าสังหาริมทรัพย์ หมายถึง คือการที่มีบุคคลหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือให้ผู้เช่า และนำทรัพย์สินของตนนั้นออกให้อีกบุคคลหนึ่งหรือผู้เช่านั้นได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยผู้เช่านั้นตกลงว่าจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 537

การเช่าอสังหาริมทรัพย์ หมายถึง คือการเช่าอสังหาริมทรัพย์ซึ่งได้มีบัญญัติไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 537

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการทำละเมิด

การทำละเมิดตามกฎหมาย คือ การกระทำบางอย่างอาจทำให้เกิดความรับผิดทางละเมิดทางเดียวหรืออาจเป็นความรับผิดทางอาญา หรืออาจมีการกระทำที่ทำให้เกิดความรับผิดได้ทั้งสองทางเช่นกัน ดังที่ได้มีบัญญัติไว้ใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 420 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำให้บุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี หรือทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” ซึ่งการกระทำบางอย่างนั้นก็ยังมี บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย เช่น เรื่องความผิดต่อชีวิต ร่างกายเสรีภาพและทรัพย์สิน เป็นต้น

ผู้กระทำ คือ ผู้ใดหรือบุคคลใดก็ได้ หรือผู้กระทำละเมิดและจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้

การกระทำ คือ อริยาบทของผู้ที่กระทำละเมิด ที่ได้มีการเคลื่อนไหวหรือไม่เคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึกในการที่กระทำและทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น หรือนิติบุคคล องค์กรต่าง ๆ (เพ็ง เพ็งนิตติ, 2561:10)

ผลแห่งการกระทำ คือ ผู้กระทำนั้นต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งการใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นมี คือ คิน, ไร่ราคา และใช้ค่าเสียหาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวิจัยส่วนนี้ เพื่อตอบจุดประสงค์การวิจัยปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการตายของผู้เช่าภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า เพื่อให้ได้แนวทางข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับกรณีผู้เช่าตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่าโดยรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนั้นจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากตำราและหนังสือส่วนที่เป็นงานวิจัยและบทความและส่วนที่เป็นคำพิพากษาศาลฎีกา

3. ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ ตีความ และให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูลเชื่อมโยงแนวคิดขยายความเชื่อมโยงหาความหมาย หาข้อสรุป

4. สถานที่เก็บข้อมูลตำราหนังสือบทความงานวิจัยวิทยานิพนธ์บทบัญญัติกฎหมายของไทย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ห้องสมุดประชาชนและหอสมุดแห่งชาติ

ผลการวิจัย

หากการที่ผู้เช่านั้นได้ฆ่าตัวตาย หรือมีผู้อื่นมาทำให้ผู้เช่าตายในสถานที่เช่าเป็นการทำละเมิดต่อผู้ให้เช่าเพราะเนื่องจากการกระทำดังกล่าว เป็นการทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้ให้เช่า คือ การที่ทำให้คนอื่นหรือคนในละแวกใกล้เคียงเกิดความหวาดกลัว และไม่กล้าที่จะเข้ามาอยู่อาศัย หรือประกาศมีข่าวลือจนทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้ให้เช่าหรือเจ้าของที่เช่า และไม่ได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับไว้โดยตรง

สรุปผลการวิจัย

ประเทศไทยในปัจจุบันไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องในกรณีผู้เช่าฆ่าตัวตายหรือถูกผู้อื่นทำให้ตายในสถานที่ของผู้ให้เช่า ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายการเช่าและการทำละเมิดอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 537 บัญญัติไว้ว่า “คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น” และการเช่าทรัพย์สินนั้นมีสองประเภท คือ การเช่าอสังหาริมทรัพย์และการเช่าอสังหาริมทรัพย์ และ มาตรา 420 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำให้บุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี หรือทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

ซึ่งการกระทำบางอย่างนั้นก็ได้มี บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย เช่น เรื่องความผิดต่อชีวิต ร่างกายเสรีภาพและทรัพย์สิน เป็นต้น แต่ยังไม่มีความหมายโดยตรงที่จะคุ้มครองสิทธิของผู้ให้เช่าในกรณีดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดีจึงทำให้มีคนหลายคนเครียดจนมีการฆ่าตัวตายเพิ่มมากขึ้น บางคนอาจจะฆ่าตัวตายในบ้าน หรือในสถานที่ของตน บางคนอาจจะเป็นในที่สาธารณะ และบางคนได้ฆ่าตัวตายในห้องเช่า หรือบ้านเช่าของผู้อื่นที่อาจจะจะเป็นสถานที่มีคนพลุกพล่านหรือแออัด และในอีกกรณี คือ การที่มีผู้อื่นนั้นทำให้ผู้เช่าตายในสถานที่เช่า ดังกล่าว เมื่อมีการตายเกิดขึ้นในสถานที่เช่านั้น ซึ่งหลายคนมีความเชื่อที่แตกต่างกันไป บางคนอาจเชื่อเรื่องวิญญาณหรืออาจจะมีการกระจายข่าวเป็นวงกว้าง หรืออาจจะหวาดกลัวหวาดระแวงเกี่ยวเรื่องความปลอดภัยต่าง ๆ จึงทำให้บางคนนั้นได้ย้าย หรือออกจากที่เช่าดังกล่าวไปจนทำให้เจ้าของหรือผู้ให้เช่านั้นเสียหายจากการกระทำดังกล่าว และบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะทำรายได้จากที่เช่าของตนเองหรือรายได้ลดน้อยลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก และเมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น ทำให้ผู้ที่เป็นเจ้าของหรือผู้ให้เช่าไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากใครได้เลย เนื่องจากไม่ได้มีความหมายบัญญัติในเรื่องดังกล่าวนี้เอาไว้ และมีช่องว่างในทางกฎหมายในเรื่องของการทะเลาะเบาะแว้งว่า เมื่อผู้เช่าทำให้ผู้เช่านั้นตายในสถานที่เช่าผู้เช่าทำให้ผู้เช่าตายนั้นต้องรับผิดชอบกับผู้ให้เช่า หรือไม่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากมีกฎหมายที่สามารถช่วยให้ผู้ให้เช่าหรือเจ้าของสถานที่เช่าดังกล่าวนั้น ได้รับชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าวอาจทำให้เจ้าของหรือผู้ให้เช่านั้นได้รับค่าสินไหมทดแทน หรือได้รับความเป็นธรรมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางด้านสังคม

ในปัจจุบันเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ที่ประสบภาวะเศรษฐกิจในช่วงนี้เกิดความเครียดและมีการฆ่าตัวตาย และมีการฆ่าหรือถูกทำให้ตายมากขึ้นและในบางสถานที่อาจจะจะเป็นบ้าน, หอพักหรือสถานที่ต่าง ๆ รวมถึงสถานที่ ที่เช่าต่าง ๆ ด้วยและเมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น ทำให้ผู้ให้เช่าได้รับความเสียหายเนื่องจากความหวาดกลัวและข่าวลือต่าง ๆ ที่แพร่กระจายไปโดยไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นเลย ซึ่งไม่ได้มีความหมายที่บัญญัติไว้ในเรื่องดังกล่าวนี้โดยตรง จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการตายของผู้เช่าในสถานที่ผู้ให้เช่านั้น จึงสรุปได้ ดังนี้

การที่ผู้เช่านั้นได้ฆ่าตัวตายในสถานที่ของผู้ให้เช่า เป็นการทำให้ผู้ให้เช่าเสียหาย ซึ่งเกิดจากผลโดยตรงที่มาจากกรกระทำของผู้เช่า ทำให้เกิดความหวาดกลัวแก่บุคคลอื่นที่อยู่บริเวณใกล้เคียงด้วยจึงควรมีกฎหมายที่สามารถที่จะเรียกค่าเสียหายให้แก่ผู้ให้เช่านั้นได้รับความเป็นธรรมได้ จากทายาท หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้เช่าหรือผู้ตาย

การที่ผู้เช่าถูกผู้อื่นทำให้ตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า การกระทำดังกล่าวอาจเป็นการทะเลาะเบาะแว้งกับผู้ให้เช่าด้วย เนื่องจากได้มากระทำในสถานที่ของผู้ให้เช่า และทำให้ผู้เช่าตายนั้นอาจทำให้เกิดความหวาดกลัวต่อบุคคลที่อยู่รอบ ๆ บริเวณดังกล่าวจนบางคนต้องย้ายออกไป หรือกระจายข่าวลือของสถานที่เช่าดังกล่าว จึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้เช่าไม่สามารถได้รับรายได้จากทรัพย์สินของตนที่ได้ให้ผู้เช่าเช่า ดังนั้นจึงควรมีกฎหมายเพื่อให้ผู้เช่าทำความผิดนั้นได้ชดใช้ค่าเสียหายดังกล่าวให้แก่ผู้ให้เช่าด้วย

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเช่าห้องพักอาศัยกรณีผู้เช่าฆ่าตัวตายหรือผู้เช่าถูกผู้อื่นทำให้ตายภายในสถานที่ของผู้ให้เช่า เพื่อให้การวิจัยพัฒนาต่อไป จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดราคาในการเช่าทรัพย์สินที่เคยมีผู้เช่าตายในสถานที่ของผู้ให้เช่าจะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณิต ฒ นคร,2561. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 9) กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- คณิง ภาไชย,2561. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เล่ม1 (พิมพ์ครั้งที่ 11).กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- จรัส เล็งวิทยา,2530. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย เช่าทรัพย์ เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำ
ของและรับขน (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เพ็ง เพ็งนิตติ,2561. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด พระราชบัญญัติความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง.(พิมพ์ครั้งที่ 11).กรุงเทพฯ : บริษัท กรุงสยาม พับ
ลิชชิง
- รชฎ เจริญฉ่ำ,2561. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา1 (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุมาลี วงษ์วิทิต,2561. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลามิควรได้.(พิมพ์ครั้งที่ 1).
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อวิการัตน์ นิยมไทย,2556.การปฏิรูปกฎหมาย:LAW REFORM การตายทางการแพทย์หรือสมองตาย(BRAIN
DEATH) กับ ข้อควรพิจารณาทางกฎหมาย. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2563. จาก
[https://www.senate.go.th/assets/
portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/10reform/reform31.pdf](https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/272/files/S%E0%B9%88ub_Jun/10reform/reform31.pdf)
- สนุกตอทคอม,2561. แขนงคอยหน้าห้อง คนเช่าหอเฟ่นหนี แต่เมียเเมน ฆ่าตัวเองถือว่าหมดกรรม. สืบค้นเมื่อ 20
พฤษภาคม 2563. จาก <https://www.sanook.com/news/7555022/>
- ทีเอ็มซีดอทซีไอดอททีไอเอช,2554.ประกาศแพทยสภาที่ 7/2554 เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการวินิจฉัยสมองตาย. สืบค้น
เมื่อ 3 มิถุนายน 2563. จาก https://www.tmc.or.th/download/7_54.pdf

ปัญหาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน ซึ่งกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม
The Problems of amendment of the Factory Act having impact on the community
and the environment

วีณัส งามเจริญ¹ ทัตตนันท์ คงลำธาร² ธนวัฒน์ พิสิษฐจินดา³ จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง⁴ สุรศักดิ์ มีบัว⁵
และ ณัฐพล สิทธิไพราหมณ์⁶

^{1,2,3,4,5}สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

⁶คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

*Corresponding E-mail, s61123440085@ssru.ac.th¹, tattanan.kh@ssru.ac.th², tanawat.pi@ssru.ac.th³,

jaturong.po@ssru.ac.th⁴, surasak.mee@ssru.ac.th⁵, natthaphon@vru.ac.th⁶

บทคัดย่อ

เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ. 2562 ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ผลการวิจัยพบว่า การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 กำหนดบทนิยามใหม่ของ โรงงาน หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือ ยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ 50 แรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นโรงงานดังกล่าวจึงไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน อันเป็นเหตุให้โรงงานขนาดเล็กเกิดการขยายตัวและมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: โรงงาน, อุตสาหกรรม, สิ่งแวดล้อม

Abstract

Since the Factory Act B.E. 2535 (1992) was amended in 2019, resulting in the expansion of many industrial factories, the objectives of this study are 1) to study the background of the Factory Act B.E. 2535 (1992), and 2) to study the condition of problems arising from the amendment of the Factory Act B.E. 2535(1992).

The results of the research found that the amendment of the Factory Act B.E. 2535 (1992) specify the new definition that the Factory means building, place or vehicle using machine upto 50 house power or equal power from 50 house power upwards, or using labor upto 50 people or more, regardless of whether using machine or not for carrying on factory business. According to type or kind of factory prescribed in the Ministerial Regulation, such factories do not need to apply for a factory business license. This causes the expansion of small factories and the environmental impact.

Keyword: Factory, Industry, Environment

บทนำ

พระราชบัญญัติโรงงานเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2535 โดยมีจุดประสงค์เพื่อควบคุมดูแลให้สอดคล้องกับการประกอบกิจการโรงงานภายในประเทศและกำหนดขอบเขตการประกอบกิจการ อีกทั้งการจัดตั้งโรงงานให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดการดำเนินการของโรงงาน รวมไปถึงการกำกับดูแลโรงงาน (พงษ์พิลัยวรรณราช, 2547) ทั้งนี้ผู้ประกอบการจะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ได้มีการแก้ไขเรื่อยมาจนกระทั่งในปี 2562 ได้แก้ไขโดยให้เหตุผลว่า พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันโดยเฉพาะเรื่องการควบคุมในบางประการซึ่งทำให้ล่าช้า จึงต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ให้มีการทันสมัยและง่ายต่อการควบคุม รวมไปถึงการลดภาระของผู้ประกอบการโรงงานขนาดเล็กโดยปรับเปลี่ยนขั้นตอนและระยะให้ผู้อนุญาตหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการอย่างชัดเจนตามกฎหมายและรวดเร็ว และลดการใช้ดุลยพินิจยกเลิกการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานรวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562, Website)

แต่อย่างไรก็ดีแม้การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงานจะให้เหตุผลที่เป็นประโยชน์ในหลาย ๆ กรณี ทั้งนี้เมื่อคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมก็มีด้วยกันหลายกรณี เช่น การปรับเปลี่ยนขั้นตอนต่าง ๆ รวมไปถึงระยะเวลาการพิจารณาของผู้อนุญาตในการจัดตั้งโรงงานเพื่อให้มีความรวดเร็วและง่ายต่อการควบคุมและชัดเจนตามกฎหมายและลดภาระแก่ผู้ประกอบการโรงงานโดยเฉพาะผู้ประกอบการโรงงานขนาดเล็กทำให้การจัดตั้งโรงงานที่เป็นไปได้ง่ายจึงส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงทางมลพิษทางอากาศ เช่น การควบคุมมลพิษทางอากาศ ฝุ่น PM2.5 ที่กำลังเป็นปัญหาภายในประเทศไทยอย่างหนัก เป็นต้น (BBC NEWS, 2562, Website) และอีกกรณีที่มีการแก้ไขในส่วนการนิยามการตั้งโรงงานใหม่ โดยทำให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอีก 60,000 แห่งในประเทศ ไม่ถูกจัดเป็นโรงงานตามกฎหมายโรงงาน เนื่องจากสามารถประกอบกิจการโรงงานได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานและมีผลทำให้โรงงานดังกล่าวไม่อยู่ในความควบคุมของพระราชบัญญัติโรงงานแต่ก็อยู่ภายใต้ข้อมูลของหน่วยงานท้องถิ่น และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ไทยรัฐ, 2562, Website) เมื่อไม่อยู่ในการควบคุมของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ทำให้โรงงานขนาดเล็กดังกล่าวประกอบกิจการโดยที่ไม่ได้รับการควบคุมอย่างทั่วถึงซึ่งจะนำไปสู่ผลเสียต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ดังนั้นจะต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ในส่วนของคำนิยามโรงงานขึ้นใหม่ นำไปสู่การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กขึ้นจำนวนมากที่มีผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ครอบคลุมในส่วนของความเป็นมาของพระราชบัญญัติโรงงาน ประเภทของโรงงานอุตสาหกรรม เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารที่เป็นบทความทางวิชาการและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรม และปัญหาทางสิ่งแวดล้อม

3. ขอบเขตด้านวิธีการวิจัย

วิเคราะห์เนื้อหา

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้าวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวข้อง โดยแยกออกเป็นหัวข้อซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

1.1 ความเป็นมาของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512 และ พ.ศ. 2535 เป็นพระราชบัญญัติโรงงานที่เป็นกฎหมายใช้ในการควบคุมกำกับ ดูแลการตั้งโรงงาน และประกอบกิจการโรงงาน เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยนำไปสู่ความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศ รวมไปถึงช่วยการป้องกันเหตุเดือดร้อน รำคาญ และการป้องกันความเสียหาย ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดแก่ประชาชนหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตโรงงาน พระราชบัญญัติโรงงานได้รับการประกาศใช้ เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2482 แก้ไขและเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ. 2503 ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2512 และได้ใช้พระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2512 แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ พ.ศ. 2518 และ 2522 จนถึงต้นปี พ.ศ. 2535 จึงได้ถูกประกาศยกเลิกและเริ่มใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 (ฉบับที่1) แทน และต่อมามีการแก้ไข พระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2535 เพิ่มเติมในปี 2562 (ฉบับที่2) และ (ฉบับที่3) (พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. 2535, 2562, Website)

1.2 คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

โรงงาน หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงาน 50 ขึ้นไป สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ

การตั้งโรงงาน หมายถึง การก่อสร้างอาคารเพื่อติดตั้งเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงาน หรือนำเครื่องจักรสำหรับประกอบกิจการโรงงานมาติดตั้งในอาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่จะประกอบกิจการ

ประกอบกิจการโรงงาน หมายความว่า การทำ ผลิต ประกอบบรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเลียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ตามลักษณะกิจการของโรงงาน แต่ไม่รวมถึงการทดลองเดินเครื่องจักร

คนงาน หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานในโรงงาน ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ซึ่งทำงานฝ่ายธุรการ (พระราชบัญญัติจัดตั้งโรงงาน พ.ศ. 2535)

1.3 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม

สถิติการเพิ่มหรือลดของโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมและรับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขึ้นใหม่ ก่อนและหลังการแก้ไขคำนิยามโรงงานใหม่ในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แก้ไขปี พ.ศ. 2562 ฉบับที่ 2 ระยะเวลา 5 ปี ของพื้นที่ภาคกลาง เริ่มตั้งแต่ปี 2559-2563 ดังต่อไปนี้

	รายการ	2559	2560	2561	2562	2563
ภาคกลาง	จำนวนโรงงาน (โรงงาน)	2,342	2,317	2,296	1,892	1,532
	เงินทุน (ล้านบาท)	203,911	236,427	152,019	240,747	117,785
	คนงานรวม (คน)	72,731	80,407	70,602	72,697	63,493

(ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม)

1.4 จำพวกของโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โรงงานถูกจัดออกเป็น 3 จำพวกตามขนาดและความจำเป็นในการควบคุมความเสียหายที่อาจจะสร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชนและสิ่งแวดล้อม มีดังต่อไปนี้ (สมาคมสถาปนิกสยาม, 2563, Website)

1.4.1 โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาด ที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันที นิยามของโรงงานจำพวกที่ 1 คือ โรงงานที่ใช้เครื่องจักรไม่ถึง 50 แรงม้า และไม่ก่อปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมหรือเหตุเดือดร้อนอันตราย เช่น โรงงานทำขนมจีน โรงงานฟักไข่ เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการไม่ต้องขออนุญาตแต่ต้องดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงรวมถึงห้ามรับเหมาก่อสร้างโรงงานในบางพื้นที่ (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562, Website)

1.4.2 โรงงานจำพวกที่ 2 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาด ที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงาน ต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบ นิยามของโรงงานจำพวกที่ 2 คือ โรงงานที่ใช้กำลังเครื่องจักรไม่เกิน 75 แรงม้า และใช้กำลังคนงานไม่เกิน 75 คน เช่น โรงงานลำเลียงหิน ดิน ทรายกรวด เป็นต้น ซึ่งเป็นโรงงานที่ไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการแต่ต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบก่อน รวมไปถึงต้องปฏิบัติและดำเนินการต่าง ๆ ตามประกาศและกฎกระทรวง และหากเป็นกรณีที่โรงงานดังกล่าวแม้กำลังเครื่องจักรและคนงานไม่เกินตามที่กำหนดแต่การสร้างโรงงานประเภทนี้ก่อนมลพิษอย่างรุนแรง จะต้องถูกจัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562, Website)

1.4.3 โรงงานจำพวกที่ 3 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการ นิยามของโรงงานจำพวกที่ 3 คือ โรงงานที่ใช้กำลังเครื่องจักร 75 แรงม้าขึ้นไป และใช้คนงาน 75 คนขึ้นไป เป็นโรงงานที่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมกรณีที่มีการประกอบกิจการดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2562, Website)

2. เงื่อนไขการควบคุม หลักเกณฑ์ตั้งโรงงาน และการขอใบอนุญาตประกอบกิจการ

2.1 เงื่อนไขการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน มีดังต่อไปนี้

ประการแรก กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งโรงงาน สภาพแวดล้อม ลักษณะอาคารหรือลักษณะภายในของโรงงาน รวมไปถึงกำหนดลักษณะ ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์หรือคำสั่งที่ต้องนำมาใช้ในการประกอบกิจการโรงงาน **ประการที่สอง** กำหนดให้มีคนงานซึ่งมีความรู้เฉพาะตามประเภท ชนิดหรือขนาดของโรงงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งประจำโรงงาน **ประการที่สาม** กำหนดหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ วิธีการผลิตและจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมือเพื่อป้องกันอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อน อันอาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือ

บริเวณใกล้เคียง **ประการที่สี่** กำหนดมาตรฐานและวิธีการในการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการประกอบกิจการโรงงาน **ประการที่ห้า** กำหนดการจัดให้มีเอกสารที่จำเป็นประจำโรงงานเพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายรวมถึงข้อมูลที่จะเป็นเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงานที่ผู้ประกอบการต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนด **ประการสุดท้าย** กำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน

หมายเหตุ : กฎกระทรวงอาจกำหนดให้ยกเว้นโรงงานบางประเภท ชนิดหรือขนาดใดจากการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งก็ได้ และอาจกำหนดให้ปฏิบัติตามสมควรในเรื่องที่เป็นรายละเอียดพิเศษที่เป็นเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงเร่งด่วนตามสภาพสังคมในขณะนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้ (พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 : มาตรา 8)

2.2 หลักเกณฑ์ตั้งโรงงาน และการขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานแต่ละจำพวกมีลักษณะดังนี้

1) โรงงานจำพวกที่ 1 ผู้ประกอบจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานและปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535: มาตรา 10) และทั้งนี้โรงงานจำพวกที่ 1 เป็นโรงงานที่ไม่ต้องยื่นขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสามารถประกอบกิจการได้ทันทีหากปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงและปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงครบถ้วนแล้ว

2) โรงงานจำพวกที่ 2 ผู้ประกอบจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานข้างต้น รวมถึงปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวง ทั้งนี้โรงงานจำพวกที่ 2 สามารถประกอบกิจการโรงงานได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เพียงแต่เมื่อจะเริ่มประกอบกิจการโรงงานจะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งแบบและรายละเอียดที่ต้องแจ้งและแบบใบรับแจ้งให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจะออกใบรับแจ้งแก่ผู้ประกอบการโรงงาน ผู้ประกอบการโรงงานก็จะสามารถประกอบกิจการได้ทันที (พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 : มาตรา 11)

3) โรงงานจำพวกที่ 3 ผู้ประกอบจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน รวมถึงปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และทั้งนี้การตั้งโรงงานจำพวกที่ 3 ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อน จึงจะดำเนินการได้ (พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535: มาตรา 12)

หมายเหตุ : พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ได้แบ่งโรงงานตามประเภทหรือชนิดที่ระบุในบัญชีท้ายกฎกระทรวงไว้ทั้งหมด 104 โรงงาน ยกตัวอย่างโรงงานที่เกี่ยวกับสารเคมีหรือวัสดุอันตราย เช่น โรงงานที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สารเคมี โรงงานผลิตก๊าซที่ไม่ใช่ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น (นางสาวสุณีย์ วัชรสิริกุล, 2558 : 2)

3. การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

ประเด็นที่สำคัญของการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ในปี พ.ศ. 2562 (ฉบับที่2) ที่ทำการศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 มีการแก้ไขคำนิยาม คำว่า “โรงงาน” จากเดิมมาตรา 5 ที่บัญญัติว่า “โรงงาน หมายถึง สถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเสีย เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใด ๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำนิยามโรงงานใหม่โดยบัญญัติในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ในปี 2562 ฉบับที่ 2 ประกาศยกเลิก ความในมาตรา 5 ฉบับเดิมเปลี่ยนเป็น “โรงงาน หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรใหม่กำลังรวมตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าสิบแรงม้าขึ้นไป หรือ

ใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง”

จะเห็นได้ชัดเจนว่าเมื่อมีการแก้ไขจากเดิม อาคารสถานที่ที่ใช้เครื่องจักรต้องมีกำลังรวมตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป เปลี่ยนเป็นต้องมีกำลังรวมตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป จึงจะถูกจัดตั้งเป็นโรงงานตามคำนิยามโรงงานแห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 (iLaw, 2562, Website)

4. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล ควบคุมโรงงานนอกเหนือจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

4.1 กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง เป็นกฎหมายที่ควบคุมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานคร ให้เป็นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศรวมถึงทำให้เป็นเมืองแห่งการรักษาสิ่งแวดล้อม และทั้งนี้กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองได้ตราขึ้นบังคับใช้ในรูปแบบของพระราชบัญญัติ การผังเมือง พ.ศ. 2518 สาระสำคัญกล่าวถึงการวางและจัดทำผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ

4.1.1 คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

“การใช้ประโยชน์ที่ดิน” หมายความว่า การใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจการใด ๆ ไม่ว่ากิจการนั้นจะกระทำบนพื้นดินเหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน และไม่ว่าจะอยู่ภายในอาคารหรือนอกอาคาร

“พื้นที่ประกอบการ” หมายความว่า พื้นที่ที่ใช้ประกอบการบนพื้นดิน เหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ต่อเนื่องของกิจการไม่ว่าจะอยู่ภายในอาคารหรือนอกอาคาร (กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556)

4.1.2 ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มาตรา 27 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 สามารถแยกออกเป็น 2 กรณี คือ

1. การดำเนินการที่ไม่มีกฎหมายห้ามกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นกรณีไปว่าได้ใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเป็นจริงได้หรือไม่

2. การดำเนินการที่มีกฎหมายห้ามหรือกำหนดหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะ ไม่อาจถือเอาการใช้ประโยชน์ที่ดินตามความเป็นจริงเป็นหลักในการพิจารณาได้ แต่ต้องพิจารณาจากการได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติหรือได้ปฏิบัติการตามขั้นตอนของกฎหมายเป็นสำคัญ (นายชาตินัย โมรราย, 2563 : 3)

4.2 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อหาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลป้องกันเกี่ยวกับอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ในตัวพระราชบัญญัตินี้ ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการในการควบคุมดูแลสำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงกำหนดมาตรฐานสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของมนุษย์และวิธีการดำเนินการเพื่อการตรวจสอบควบคุมดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ

4.2.1 คำนิยามที่เกี่ยวข้อง

ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีการบัญญัติคำนิยามที่เกี่ยวข้องดังนี้

“สิ่งปฏิกูล” หมายความว่า อุจจาระหรือปัสสาวะ และหมายความรวมถึงสิ่งอื่นใด ๆ ซึ่งเป็นสิ่งโสโครกหรือมีกลิ่นเหม็น

“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า กุ้งพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง ถ่าน มูลสัตว์หรือซากสัตว์ รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เมืองพัทยาหรือองค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น

“ข้อกำหนดของท้องถิ่น” หมายความว่า ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติหรือข้อบังคับซึ่งตราขึ้นโดยราชการ ส่วนท้องถิ่น

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า นายกเทศมนตรีสำหรับในเขตเทศบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยาสำหรับในเขตเมืองพัทยา หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นสำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข ซึ่งผู้มีอำนาจแต่งตั้งคือ รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข

4.2.2 การพิจารณาการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535

การพิจารณาการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมายถึง การประกอบ กิจการที่ต้องได้รับการออกใบอนุญาตหรือต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอหนังสือรับรองการแจ้งก่อนดำเนินการซึ่ง กิจการที่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้แก่ กิจการรับทำการเก็บ ขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยคิด ค่าบริการ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กิจการตลาด กิจการจำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารที่มีพื้นที่เกินสอง ร้อยตารางเมตร และกิจการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ส่วนกิจการที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อการ ขอหนังสือรับรองการแจ้ง ได้แก่ กิจการจำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารที่มีพื้นที่เกินสองร้อยตารางเมตร ตาม มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (วรวิฑูริ เหล่าบ้านคือและแก้วกัญญา เสวกสุริยวงศ์, 2563 : 9-10)

4.2.3 บทลงโทษ กรณีที่ฝ่าฝืนเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการโรงงานบางส่วนตามพระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีดังนี้

1) กรณีผู้ประกอบการฝ่าฝืนคำสั่ง เกิดเหตุสร้างความเสียหายและเจ้าพนักงานออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ ผู้ประกอบการดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลง แต่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนและไม่เร่งดำเนินการปฏิบัติตามให้ทันเวลาที่มี การกำหนดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 เดือนหรือปรับไม่เกิน 5 พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 8 ประกอบ มาตรา 69)

2) กรณีฝ่าฝืนกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ กรณีที่ผู้ประกอบการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีการกำหนด อีกทั้งยังไม่มีขอใบอนุญาตตามการพิจารณาการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดในข้างต้น ซึ่งบางกิจการอาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น กิจการฟอกหนังสัตว์ เป็นต้น จะต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 71)

5. โรงงานคัดแยกขยะหรือโรงงานกำจัดขยะพิษ

โรงงานคัดแยกขยะ เป็นโรงงานประเภท 105 คือ โรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการคัดแยก ทำลายวัสดุที่ไม่ใช่แล้วโดยทั่วไปตามที่กำหนดในบัญชีสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช่แล้วตามประกาศของกระทรวงอุตสาหกรรมรวมถึง หลักเกณฑ์ และวิธีการทำลาย หรือแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ที่สามารถขึ้นทะเบียนตามใบอนุญาตชนิดโรงงาน ประเภท 105 ได้ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (KI-ECOTECH, 2562, Website) ทั้งนี้ เมื่อมีการแก้ไข พระราชบัญญัติโรงงานเมื่อปี พ.ศ.2562 ทำให้เมื่อผู้ประกอบการต้องการตั้งโรงงานคัดแยกขยะขนาดเล็กที่ใช้กำลังคนไม่ ถึงและกำลังเครื่องจักรน้อยกว่ากำหนดไม่สามารถที่จะขึ้นทะเบียนตามใบอนุญาตชนิดโรงงาน ประเภท 105 ได้จึงไม่อยู่ ในการควบคุมของพระราชบัญญัติโรงงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

กระบวนการในการศึกษาวิจัยเล่มนี้เป็นวิธีการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ ดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่แรก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้ เพื่อตอบจุดประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “การศึกษาความเป็นมาของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535” และศึกษาเกี่ยวกับ “สภาพปัญหาที่เกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535” พร้อมทั้ง “วิเคราะห์รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการขอลดปัญหาจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงานที่ส่งกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม” โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่

1.1 บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งมีการจำแนกประเภทของโรงงาน เจือปนและองค์ประกอบการจัดตั้งโรงงาน รวมไปถึงการควบคุมภายในโรงงาน และแนวความคิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งโรงงานภายในประเทศไทยตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535

1.2 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งโรงงานและประเภทของโรงงานภายในประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- 1.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย
- 1.2 ส่วนที่เป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ส่วนที่เป็นข่าวสารและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์

2. ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็นจัดกลุ่มข้อมูล

2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย หาข้อสรุป

สถานที่เก็บข้อมูล

หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประเทศไทยเกิดโรงงานอุตสาหกรรมแห่งใหม่ทั้งขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นจำนวนมากในทุก ๆ ปี
2. เมื่อมีการลงทุนเกิดขึ้นย่อมทำให้เกิดการจ้างแรงงานเพื่อเข้าไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมแห่งใหม่เพิ่มมากขึ้น
3. การเกิดโรงงานอุตสาหกรรมย่อมส่งผลตามมา คือ ขยะพิษจากโรงงานคัดแยกขยะขนาดเล็ก
4. เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กมากขึ้นและเกิดขึ้นอย่างง่ายโดยไม่ต้องทำการขอใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานเพราะไม่ถูกจัดว่าเป็นโรงงานตามคำนิยามในพระราชบัญญัติโรงงาน

5. การตั้งโรงงานไม่ต้องจัดตั้งตามรูปแบบกฎหมายผังเมือง จึงมีโรงงานขนาดเล็กแห่งใหม่ตั้งขึ้นในบริเวณชุมชนจำนวนมาก

สรุปผลการวิจัย

ปัจจุบันประเทศไทยเกิดโรงงานอุตสาหกรรมแห่งใหม่ทั้งขนาดเล็กจนไปถึงขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นจำนวนมากในทุก ๆ ปี เนื่องมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ รวมไปถึงการเข้ามาลงทุนจากนายทุน เพราะเมื่อมีการลงทุนเกิดขึ้นย่อมทำให้เศรษฐกิจภายในประเทศขยายตัว เกิดการจ้างแรงงานเพื่อเข้าไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมแห่งใหม่เพิ่มมากขึ้น ลดปัญหาในเรื่องการตกงานของประชากรและทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนดีขึ้น แต่การเกิดโรงงานอุตสาหกรรมย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนดีขึ้น แต่การเกิดโรงงานอุตสาหกรรมย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนดีขึ้น แต่การเกิดโรงงานอุตสาหกรรมย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนดีขึ้น แต่การเกิดโรงงานอุตสาหกรรมย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและทำให้คุณภาพชีวิตของผู้คนดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลทางกฎหมายประกอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ พบว่าการแก้ไขคำนิยาม คำว่าโรงงานในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ส่งผลให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมประเภทที่ 1 ขึ้นจำนวนมาก โดยพิจารณาจากสถิติการเกิดขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 ที่มีจำนวนลดลง เนื่องจากการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมประเภทที่ 1 จัดตั้งได้ง่ายมากขึ้นและมีการกำหนดเพิ่มจำนวนแรงแม่เหล็กที่จากเดิมกำหนดเครื่องจักรต้องมีกำลังรวมตั้งแต่ 5 แรงแม่เหล็กขึ้นไป หรือใช้คนตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป กำหนดใหม่ให้เครื่องจักรไม่ถึง 5 แรงแม่เหล็ก และมีคนงานไม่ถึง 50 คน จึงจะถูกจัดเป็นโรงงานประเภทที่ 1 และทำได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเพราะไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติโรงงานอุตสาหกรรม แต่จะถูกควบคุมและอยู่ในบังคับโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุขและข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อโรงงานขนาดเล็กดังกล่าวไม่ได้อยู่ในบังคับพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 จึงทำให้ไม่ต้องคำนึงถึงเขตพื้นที่ในการตั้งโรงงานตามข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายผังเมืองและเกิดโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรกำลังน้อย คนงานจำนวนน้อย เช่น โรงงานตัดแยกขยะหรือโรงงานรีไซเคิลของเสีย โดยโรงงานขนาดเล็กดังกล่าวมีการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายเนื่องจากมีขยะ ที่ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยจากสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ในโรงงานตัดแยกขยะ อีกทั้งขยะที่เป็นพิษซึ่งจะต้องใช้กระบวนการเฉพาะในการจัดการ หรืออาจเป็นขยะที่อิเล็กทรอนิกส์ จำพวกแบตเตอรี่โทรศัพท์ ตะกั่ว สารอันตรายจำพวกสังกะสี ปอท และทองแดง เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในบริเวณชุมชนและสุขภาพของประชาชน เมื่ออยู่ในบังคับโดยพระราชบัญญัติสาธารณสุขและข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่เข้มงวดเท่าพระราชบัญญัติโรงงานและกฎหมายผังเมือง ทำให้ไม่อาจดูแลได้ทั่วถึงเนื่องจากอาจเป็นการเพิ่มภาระให้กับหน่วยงานท้องถิ่นที่จะต้องจัดหาบุคลากรเข้ามาดูแลได้ไม่เพียงพอหรือเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณในการแก้ไขปัญหาหรือจ้างบุคลากรดังกล่าวเพิ่ม เพราะมีโรงงานขนาดเล็กที่ประกอบกิจการประเภทดังกล่าวจำนวนมาก

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการเข้มงวดในตรวจตราการประกอบกิจการโรงงานที่เป็นอันตรายในลักษณะเดียวกันมากขึ้น และแม้ว่าจะเป็นการดูแลโดยท้องถิ่นก็ตาม ควรมีการตั้งให้ผู้นำชุมชนในบริเวณดังกล่าวเร่งตรวจสอบชุมชนของตนเอง ทำรายงานทุกๆ 1 เดือนแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข ที่มีหน้าที่กำกับดูแลเฉพาะ พร้อมทั้งควรมีการกำหนดแบบแผนว่าถ้าพบโรงงานประเภทดังกล่าวควรมีวิธีการจัดการอย่างไรให้ปลอดภัยต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในบริเวณนั้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้ทำการสรุปและหาแนวทางในการกำหนดข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ข้อ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย

ประการแรก ควรมีการเสนอแก้ไขกฎหมายโดยออกมาเป็นกฎกระทรวงตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 6 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2) ให้ออกเป็นกฎกระทรวงบังคับเกี่ยวกับวิธีการในเพื่อดำเนินการหรือจัดการภายในโรงงานที่มีลักษณะตามประเภทดังกล่าวหรือมีลักษณะคล้ายกันที่อาจเป็นอันตรายต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมในบริเวณเดียวกัน เช่น กำหนดเป็นกฎกระทรวงว่าถ้ามีโรงงานคัดแยกขยะและมีขยะที่มีพิษ ควรมีวิธีจัดการกับขยะเป็นพิษอย่างไรบ้าง เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนและคนในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ รวมไปถึงการเพิ่มบทลงโทษในกฎกระทรวงข้างต้นเป็นการเฉพาะด้วย นอกเหนือจากโทษที่มีการปรับและจำคุกเพียงไม่กี่เดือนในพระราชบัญญัติสาธารณสุขแล้ว ให้มีการบทลงโทษเพิ่มขึ้นหากไม่ดำเนินการตามกฎกระทรวงเฉพาะดังกล่าวด้วย และแบ่งอัตราโทษตามความรุนแรงที่จะก่อให้เกิดอันตรายจากโรงงานขนาดเล็กดังกล่าว

ประการที่สอง ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งการให้บุคคลที่เป็นผู้นำชุมชนมีหน้าที่ตรวจตราและทำรายงานแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ชัดเจนว่าควรดำเนินการตรวจตราทุก ๆ 30 วันและส่งรายงานการตรวจตราต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายใน 3 วันนับแต่วันที่มีการตรวจตรา ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและงบประมาณรวมถึงจำนวนบุคลากรเจ้าหน้าที่ที่จะเข้ามาตรวจสอบเอง ซึ่งอาจทำให้ตรวจตราได้ไม่ทั่วถึงเนื่องจากมีโรงงานขนาดเล็กจำนวนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านสังคม

ควรสร้างความเข้มงวดในบริเวณชุมชนเมื่อผู้ประกอบการเข้ามาประกอบกิจการโรงงานขนาดเล็กภายในชุมชน แม้จะมีกำลังเครื่องจักรน้อย ใช้คนงานน้อยแต่ควรปลูกจิตสำนึกหรือตักเตือนผู้ประกอบการก่อนมีการจัดตั้งโรงงานขึ้นในบริเวณดังกล่าว และบุคคลในชุมชนเองแม้ไม่ใช่ผู้นำชุมชนก็สามารถตรวจตราหรือแจ้งต่อผู้นำชุมชนเองได้ ถ้าหากพบเห็นปัญหาดังกล่าว ที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมรวมถึงสุขภาพของคนในชุมชนก่อนที่จะเกิดปัญหาบานปลายหรือก่อนที่จะเกิดการพิพาทระหว่างผู้ประกอบการโรงงานกับคนในบริเวณชุมชนขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ที่ตามมาอย่างร้ายแรง เช่น การฟ้องร้อง การประท้วงให้ย้ายออก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. สถิติโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรม.

เอกสาร สถิติอุตสาหกรรม สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2564 จาก

<http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/12.aspx>

กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2562). พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ฉบับที่ 2. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564

จาก http://bioie.oie.go.th/oieqrqcode/uploadFile/oie130851220_1923888171.pdf

- ชาตินัย โมรราราย. (2563). การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนผังเมืองรวมใช้บังคับ. บทความ หน้า: 3 สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2564 จาก <https://www.krisdika.go.th/data/activity/act13436.pdf>
- ไทยรัฐ. (2562). การแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 จาก <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2134495>
- พงษ์พิลัย วรรณราช. (2547). สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 จาก http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_054.htm
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535. (2562). พระราชบัญญัติโรงงานฉบับแก้ไขล่าสุดปี พ.ศ. 2562. ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2562 จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/056/T_0213.PDF
- วรุดิเหล่าบ้านคือและแก้วกัญญา เสวกสุริยวงศ์. (2563). การควบคุมกิจการโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่กระทบต่อชุมชนท้องถิ่นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. บทความวิชาการ วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 6 : ฉบับที่ 1.
- สมาคมสถาปนิกสยาม. (2563). ปรับปรุงการจัดจำพวกของโรงงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564 จาก <https://asa.or.th/laws/news20200807-2/>
- สุณีย์ วัชรสิริกุล. (2558). สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535. บทความ หน้า : 2 ตำแหน่ง : นิติกรชำนาญพิเศษ หน่วยรับผิดชอบ : กรมโรงงานอุตสาหกรรม.
- BBC NEWS. (2562). สนช. : พ.ร.บ.โรงงานฉบับใหม่ ช่วยลดทุจริต หรือ เพิ่มมลพิษให้คนไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-47315901>
- iLaw. (2562). ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนจากการแก้ไขพระราชบัญญัติโรงงาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 จาก <https://ilaw.or.th/node/5359>
- KI-ECOTECH. (2562). โรงงานรีไซเคิล. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2564 จาก <http://ki-ecotech.co.th/th/เอกสารอื่น ๆ>
- กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556
- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535

คราฟต์เบียร์กับกฎหมายในประเทศไทย

Craft Beer and Thai Law

กัญจนา ทองพิทักษ์กิจ¹ ทัตตันทน์ คงลำธาร² ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา³ จตุรงค์ เพิ่มรุ่งเรือง⁴ และ ณัฐพล สิทธิพราหมณ์⁵

^{1,2,3,4}สาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

⁵คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

*Corresponding E-mail, s61123440093@ssru.ac.th¹, tattanan.kh@ssru.ac.th², tanawat.pi@ssru.ac.th³,

jaturong.po@ssru.ac.th⁴, natthaphon@vru.ac.th⁵

บทคัดย่อ

ปัจจุบันตลาดคราฟต์เบียร์ไทยยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าความนิยมจะเพิ่มมากขึ้น แต่ในประเทศไทยก็ยังไม่มีความหมายที่เอื้ออำนวยให้กลุ่มผู้ผลิตรายใหม่สามารถตั้งโรงงานภายในประเทศได้ โดยเฉพาะสำหรับโรงงานเบียร์ขนาดเล็กประเภทผลิตเพื่อขาย ณ สถานที่ผลิต (Brewpub) เนื่องจากเกณฑ์สำหรับผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตผลิตเบียร์นั้นจัดอยู่ในเกณฑ์ที่สูงจนเป็นการเอื้อประโยชน์สำหรับกลุ่มนายทุนหรือผู้ประกอบการที่ดำเนินการมาก่อนแล้ว และไม่ได้มีการปรับปรุงให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประวัติความเป็นมาของคราฟต์เบียร์ ทั้งขั้นตอนการผลิตที่ต้องตามกฎหมายของต่างประเทศและประเทศไทย 2) ศึกษาขั้นตอน วิธีการขออนุญาตผลิต กฎหมายที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศและประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารเชิงวิชาการ คือ 1) กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 2) งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลแล้วจึงวิเคราะห์เนื้อหาและเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทิศทางของคราฟต์เบียร์ในสังคมไทยมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น แต่คราฟต์เบียร์ที่จำหน่ายในประเทศไทยส่วนใหญ่นำเข้ามาจากต่างประเทศ รวมถึงคราฟต์เบียร์ที่ผู้ผลิตเป็นคนไทยไปผลิตที่ต่างประเทศแล้วนำกลับเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยแบบถูกกฎหมาย เนื่องจากมีการจำกัดปริมาณการผลิตขั้นต่ำและทุนจดทะเบียนในอัตราที่สูงด้วยเงื่อนไขเหล่านี้จึงเป็นไปได้ยากที่ผู้ผลิตรายเล็กจะสามารถผลิตเบียร์ภายในประเทศได้อย่างถูกกฎหมาย

2. ประเทศที่มีการผลิตคราฟต์เบียร์และส่งออกมากที่สุดเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น ประเทศเหล่านี้ได้แยกการผลิตเป็น 2 แบบคือ ผลิตเพื่อบริโภคเอง และมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องขออนุญาตแต่จะกำหนดอายุของผู้ที่สามารถผลิตหรือจำกัดปริมาณการผลิตร่วมด้วย ส่วนอีกรูปแบบคือ ผลิตในเชิงค้าขาย ถึงแม้จะต้องขออนุญาตแต่ก็ได้กำหนดทุนจดทะเบียน และปริมาณขั้นต่ำเหมือนประเทศไทย

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีนักคราฟต์เบียร์ที่มีฝีมืออยู่จำนวนมาก แต่กลับไม่ได้รับการสนับสนุนภายในประเทศ หากประเทศไทยสามารถเป็นฐานผลิตได้ จะเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจที่สำคัญอีกทางหนึ่ง และอาจจะไม่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ

คำสำคัญ: พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 คราฟต์เบียร์ ใบอนุญาตผลิตเบียร์ ทุนจดทะเบียน

Abstract

Currently, the Thai craft beer market continues to grow. Although the popularity is increasing Thailand has no law allowing new manufacturers to set up factories in the country, especially small breweries that produce for sale at the brewery (brewpub). This is for the reason that the high criteria for applying for a brewing license are set in favor of the capitalists or entrepreneurs which have already operated and have not been updated to match the current society. The objectives of this study were to study: (1) the history of craft beer for the production process duly in compliance with laws of other countries and Thailand; and (2) process, application process, the applicable law of other countries and Thailand by using a qualitative research method by collecting data from academic documents, namely (1) Ministerial Regulations for Liquor Production License B.E. 2560 (2017), Consumer Protection Act B.E. 2522 (1979) and Liquor Act B.E. 2493 (1950); and (2) Research papers, thesis, journals and other related articles. After collecting the data, the contents were analyzed and a descriptive description was written

The results showed that:-

1. The direction of craft beer in Thai society tends to further expand. However, most of the craft beers sold in Thailand are imported from abroad, including craft beer produced by Thai brewers from abroad and imported to legally distribute in Thailand. Due to the limitation of minimum production volume and high registered capital, with these conditions, it is unlikely that small brewers will be able to legally produce domestic beer.

2. Countries with the highest production and export of craft beer in the world, such as the United States and Japan, have divided production into 2 types, which are production for their own consumption, and there are different conditions in each country, most of which do not require any permission, but will also determine the age of those who can produce or limit the quantity of production altogether. The other model is the commercial production. Even if permission is required, it is not specified the registered capital and the minimum quantity as Thailand requires.

Nowadays, Thailand has a large number of skilled craft beers but they are not supported within the country. If Thailand can be a production hub, It will be another important economic promotion and it may not have to import from abroad.

Keyword: Liquor Act B.E. 1950, Ministerial Regulations for Liquor Production B.E. 2560, Craft Beer, Beer Production License, Registered Capital

บทนำ

ในปัจจุบันคราฟต์เบียร์เป็นเบียร์ทางเลือกอีกประเภทหนึ่งที่มีความสนใจจากนักดื่มทั่วโลก เนื่องจากมีความหลากหลายทางด้านรสชาติ สี สัน และความแรงของแอลกอฮอล์ จุดเด่นของคราฟต์เบียร์อยู่ที่วิธีการผลิต ค่อนข้างใช้ฝีมือ และความประณีตสูง เพื่อให้เบียร์ที่ออกมานั้นมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งในรอบหลายปีที่ผ่านมาผู้บริโภค

ชาวไทยได้เริ่มมีโอกาสลิ้มลองคราฟต์เบียร์ และได้รับความนิยมในกลุ่มนักดื่มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการนำเข้าคราฟต์เบียร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในประเทศไทยนั้นได้เริ่มมีการนำเข้าจากประเทศสหรัฐตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา และในปี พ.ศ. 2559 ได้เกิดกระแสความต้องการที่จะผลิต “คราฟต์เบียร์สัญชาติไทย” ที่มีการเติมแต่งวัตถุดิบอื่น ๆ มาเป็นส่วนประกอบ เช่น สมุนไพรผลไม้ กาแฟ ช็อกโกแลต เป็นต้น เพื่อให้ได้รสชาติที่แปลกใหม่และหลากหลายมากยิ่งขึ้น (อรนิช ปัญสุวรรณ , 2564)

สำหรับประเทศไทย ณ ตอนนี้มีค่านิยมคราฟต์เบียร์มากขึ้น ซึ่งอาจมากถึง 100 รายทั่วประเทศ ทิศทางของคราฟต์เบียร์ไทยปี พ.ศ. 2559 – 2560 ผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับคราฟต์เบียร์มากยิ่งขึ้นทั้งผู้ผลิตเอง และผู้บริโภค (กนิษฐา ไทยกล้า และสุโข เสมมหาศักดิ์ , 2560) ดังจะเห็นได้จากการคว้ารางวัลเงินประกวด World Beer Award 2020 ของคราฟต์เบียร์สัญชาติไทยยี่ห้อหนึ่งในเครือมหานคร แต่กลับได้รางวัลในฐานะเบียร์เวียดนาม (Warittha Saejia , 2563) เนื่องด้วยข้อจำกัดทางกฎหมาย ปัจจุบันรัฐบาลไทยมีนโยบายเปิดเสรีทางการค้าโดยการออกใบอนุญาตให้กับทั้งโรงงานเบียร์ของคนไทยและโรงงานเบียร์จากต่างประเทศ เข้ามาลงทุนเปิดโรงงานผลิตภายในประเทศไทย แต่การออกใบอนุญาตสำหรับผลิตเบียร์ภายในประเทศนั้นยังคงเป็นไปได้ยาก มีการตั้งข้อกำหนดสำหรับผู้ที่สามารถยื่นขอใบอนุญาตได้ไว้สูง ทำให้มีเฉพาะกลุ่มนายทุนขนาดใหญ่ที่สามารถผลิตเบียร์ภายในประเทศได้ ผู้ที่ประกอบธุรกิจคราฟต์เบียร์ไทยทั้งขนาดกลางและขนาดเล็กมากกว่า 60 ราย ไม่สามารถผลิตและจำหน่ายคราฟต์เบียร์ในประเทศไทยได้ จึงต้องไปผลิตที่ต่างประเทศ อาทิ ลาว เวียดนาม กัมพูชา ออสเตรเลีย แล้วจึงนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย แต่ในต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ประเทศเหล่านี้จะมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องขออนุญาตแต่จะมีการกำหนดมาตรฐานการผลิตเอาไว้ และถึงแม้ว่าบางประเทศจะต้องขออนุญาตแต่ก็ไม่ได้กำหนดทุนจดทะเบียน และปริมาณขั้นต่ำเหมือนประเทศไทยแต่อย่างใด ทั้งนี้หากมีการเปิดตลาดให้สำหรับผู้ผลิตเบียร์ขนาดเล็กก็จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย เพราะเป็นการยกธุรกิจที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ถูกกฎหมายขึ้นมาทำให้ถูกกฎหมายและควบคุมเรื่องคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน

ดังนั้นจึงมีปัญหว่าผู้ผลิตคราฟต์เบียร์รายย่อยจะผลิตเบียร์ในประเทศไทยควรมีกฎหมายสนับสนุนในการผลิตที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของคราฟต์เบียร์ ทั้งขั้นตอนการผลิตที่ถูกต้องตามกฎหมายต่างประเทศและประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาขั้นตอน และวิธีการขออนุญาตผลิต และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศและประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้ครอบคลุมในส่วนของประวัติความเป็นมาของคราฟต์เบียร์ ทั้งขั้นตอนการผลิต การขออนุญาตที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศ

ทบทวนวรรณกรรม

ประวัติความเป็นมาของคราฟต์เบียร์

ในทวีปยุโรป เบียร์ถือเป็นเครื่องดื่มที่นิยมกันมากที่สุดในเยอรมัน อาจกล่าวได้ว่าชาวเยอรมันเป็นชนชาติแรกที่ผลิตคราฟต์เบียร์ขึ้นมา และเรียกชื่อว่า “บิเออร์” (Bior) ซึ่งมีรสเปรี้ยวอมหวาน ในยุคแรกผลิตคราฟต์เบียร์เพื่อดื่มกัน

ภายในครอบครัวเท่านั้น โดยผู้หญิงจะมีหน้าที่ผลิตคราฟต์เบียร์ด้วยวิธีง่าย ๆ หลังจากนั้นต่อมาการผลิตคราฟต์เบียร์ได้เข้ามามีบทบาทในคริสตจักร เพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมและจ่ายให้กับผู้คนที่เข้ามาร่วมงานทางศาสนา และนักโบราณคดียังพบว่า เมื่อนำกากแห้งที่ติดอยู่ในภาชนะดินเผา ที่ขุดพบจากซากเมืองโบราณ มาวิเคราะห์ดูพบว่า กากแห้งนั้นคือ คราฟต์เบียร์ที่มีตีสีสูง ผลิตจากข้าวสาลีผสมน้ำผึ้ง เรียกกันว่า “อโล” (Ale) ปัจจุบันเรียกเพี้ยนมาเป็น “เอล” (Ale)

ในช่วงศตวรรษที่ 15 พบว่า วัตถุประสงค์สำคัญที่ใช้ผลิตคราฟต์เบียร์ เริ่มมีปริมาณน้อยลง เนื่องจากผลกระทบจากสภาพธรรมชาติทำให้การเก็บเกี่ยวข้าวบาร์เลย์ และดอกฮ็อปป์ได้น้อย จึงเริ่มมีการใช้ธัญพืชชนิดอื่นมาแทน จนมาในปี ค.ศ. 1516 จึงมีการเริ่มตั้งกฎแห่งความบริสุทธิ์ (Purity Law) ขึ้นมาในประเทศเยอรมัน เพื่อกำหนดให้ผู้ผลิตคราฟต์เบียร์ต้องใช้เฉพาะข้าวมอลต์ ดอกฮ็อปป์ และน้ำเท่านั้น เพื่อรักษามาตรฐานและคุณภาพของการผลิตคราฟต์เบียร์ และมีการควบคุมราคาด้วย และหลักการนี้ยังใช้จนถึงทุกวันนี้ กฎดังกล่าวมีได้กำหนดบังคับใช้ในประเทศอื่น ดังนั้นจึงพบว่ามีมีการนำเอาข้าวเจ้า ข้าวโพด มันหรือน้ำตาลมาใช้เป็นส่วนผสมปนกับข้าวมอลต์ด้วยในการผลิตคราฟต์เบียร์

สำหรับคราฟต์เบียร์ในประเทศไทยนั้นการตลาดและการผลิตคราฟต์เบียร์เริ่มต้นขึ้นมาหลายปีแล้ว โดยเฉพาะช่วง 2 - 3 ปีหลังเริ่มมีคนสนใจเป็นจำนวนมาก ความนิยมคราฟต์เบียร์เริ่มจากการเข้ามาของเบียร์นำเข้าต่าง ๆ และความหลากหลายของเบียร์ที่ร้านเบียร์ต่าง ๆ ได้แก่ ร้านคราฟต์เบียร์ย่านอโศก ร้าน Mikkeller Bar ย่านเอกมัย ร้าน Wishbeer ย่านสุขุมวิท ร้านเบียร์ย่านถนนนิมมานเหมินท์เชียงใหม่หรือแม้แต่การนำถังเบียร์ใส่รถเข็น หรือรถกระบะมาเปิดให้บริการตามท้องต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งนำมาเป็นตัวเลือกให้แก่กลุ่มผู้บริโภคไทยนำไปสู่กระแสการดื่มเบียร์ดื่มเองจนไปถึงการดื่มเบียร์เพื่อแบ่งปันกันในกลุ่มเพื่อน และนำไปสู่การนำไปบรรจุขวดขายในที่สุด คราฟต์เบียร์ที่คนไทยเป็นผู้ผลิตและจำหน่าย ได้แก่ ชิตเบียร์ ชาลวันเบียร์ เบียร์หมี เบียร์มหานคร เป็นต้น (กนิษฐา ไทยกล้า และสุโข เสมมหาศักดิ์ , 2560 : 6 - 11)

ความหมายของคราฟต์เบียร์

“คราฟต์” (Craft) หมายถึง ความเชี่ยวชาญ การช่าง งานฝีมือ (พจนานุกรม)

“เบียร์” (Beer) หมายถึง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากน้ำที่ผลิตจากมอลต์ ฮ็อปป์ และหมักด้วยยีสต์ ซึ่งสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ เอล (Ale) และลาเกอร์ (Lager) (นิธิวุฒิ จีระเรืองรัตน, 2561 : 6)

“เอล” (Ale) เป็นเบียร์ที่เกิดจากการใช้ยีสต์ประเภทหมักลอยผิว (top-fermenting yeast) เอลเป็นเบียร์ที่มีสีเข้ม รสขมกว่าและตีสีสูงกว่าลาเกอร์ โดยทั่วไปมีตีสีประมาณ 5.5 - 6.5 % เป็นเบียร์ที่นิยมสำหรับทำไว้ดื่มเองที่บ้าน หรือสำหรับโรงเบียร์ขนาดเล็ก ที่ไม่มีกำลังการผลิตสูง

“ลาเกอร์” (Lager) เป็นเบียร์ที่ผลิตโดยการใช้ยีสต์ประเภทหมักนอนก้น (bottom-fermentation yeast) ลาเกอร์จะมีทั้งสีอ่อนจนถึงสีเข้ม ระดับแอลกอฮอล์อยู่ที่ประมาณ 3-5 % เบียร์ในท้องตลาดส่วนใหญ่จะเป็นเบียร์ลาเกอร์ (Craftnroll , 2558)

“คราฟต์เบียร์” (Craft Beer) หมายถึง เบียร์ที่ผลิตจากโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็ก ซึ่งมีหลักอยู่ 3 ประการ คือ ขนาดเล็ก เป็นอิสระ และใช้ส่วนผสมดั้งเดิมของการทำเบียร์ (มอลต์ ฮ็อปป์ ยีสต์ และน้ำ) ซึ่งเป็นจุดสำคัญของคราฟต์เบียร์ คือ การที่ผู้ผลิตมีความใส่ใจในการผลิตเบียร์ ทั้งวัตถุดิบและวิธีการต้ม และบางครั้งเบียร์แบบเดียวกันอาจได้ผลผลิตที่ออกมาไม่เหมือนเดิม เพราะทั้งหมดขึ้นอยู่กับวัตถุดิบซึ่งผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมได้ (นิธิวุฒิ จีระเรืองรัตน, 2561 : 7)

“ผู้ผลิต” หมายถึง ผู้ที่นำปัจจัยการผลิตซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ มาผ่านกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลิตเป็นสินค้าและบริการประเภทเศรษฐกิจพิเศษ

“ผู้บริโภค” หมายถึง ผู้ซื้อ ผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบการธุรกิจ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือชักชวนจากผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือบริการ และหมายความรวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบการธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เสียค่าตอบแทนก็ตาม (พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

ซึ่งมีการศึกษาโดยแยกออกเป็นหัวข้อซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้

1 แนวความคิดทั่วไปเกี่ยวกับ คุณสมบัติและการขออนุญาตสำหรับผู้ที่จะผลิตสุรา

1.1 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมสรรพสามิตหรือผู้ทำการแทน

“สุรา” หมายความว่า วัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับน้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้ เช่นเดียวกับสุรา

“สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้ว แต่ยังมีแรง แอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย เช่น เบียร์ ไวน์ สปาร์กลิ้งไวน์และสุราแช่พื้นเมือง เป็นต้น

“เชื้อสุรา” หมายความว่า แป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมัก หรือเชื้อใด ๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุหรือของเหลวอื่นแล้ว สามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้ (พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ฉบับที่ 7)

1.2 คุณสมบัติของผู้ที่จะผลิต

กรณีสุราแช่ชนิดเบียร์ ต้องเป็นบริษัทซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท และมีผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยมีเงินค่าหุ้นหรือเงินลงทุนที่ชำระแล้วไม่น้อยกว่า 51 ล้านบาท (กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 : ข้อ 2)

1.3 การขออนุญาตผลิต

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493

ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้บัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นการตั้งกฎเกณฑ์ให้ประชาชนที่จะลักลอบทำสุรา โดยประสงค์ให้ประชาชนทำให้ถูกต้องตามเกณฑ์และเข้ามาอยู่ในระบบจัดเก็บภาษีและสุขอนามัยให้มีมาตรฐาน

กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560

ตามที่กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 โดยอาศัยอำนาจความตามในมาตรา 153 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 บัญญัติถึงผู้ที่จะผลิตสุราหรือมีเครื่องกลั่นสำหรับผลิตสุราไว้ในครอบครองให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดี และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนดไว้

ซึ่งมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโรงงานอุตสาหกรรมที่จะตั้งเพื่อใช้ผลิตสุราดังต่อไปนี้

1. โรงงานเบียร์ขนาดเล็กประเภทผลิตเพื่อขาย ณ สถานที่ผลิต (Brewpub) ต้องมีปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 100,000 ลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี

2. โรงงานผลิตเบียร์ขนาดใหญ่ หรือโรงงานเบียร์ทำและขายส่งสุราแช่ชนิดเบียร์ (Macrobrewery) ต้องมีกำลังการผลิตเบียร์ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านลิตรต่อปี (กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560: ข้อ 4)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

นโยบายของภาครัฐในแต่ละประเทศมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการและการเติบโตของอุตสาหกรรมคราฟต์เบียร์เป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการใช้นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคราฟต์เบียร์ในประเทศที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกการผลิตเบียร์ทั้งในครัวเรือนและระดับอุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้น เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายเพราะรัฐบาลกลางได้กำหนดมาตรฐานการผลิตเบียร์ไว้อย่างชัดเจน และแต่ละรัฐสามารถที่จะกำหนดเกณฑ์การผลิตเบียร์ภายในครัวเรือนและการการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กไว้ในกฎหมายของแต่ละรัฐเองได้

แยกศึกษาเป็นกรณีกฎหมายกลางและกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียดังต่อไปนี้

1.1 กฎหมายรัฐบาลกลาง

กฎหมายรัฐบาลกลางจะเป็นเกณฑ์กลางให้กับทุก ๆ รัฐ รวมถึงมีหน่วยงานกลางที่ควบคุมเรื่องคุณภาพการผลิตเพื่อใช้เป็นหน่วยงานหลักในการตรวจสอบ แต่ทุกรัฐสามารถกำหนดได้เองไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง

ข้อบัญญัติแห่งรัฐบาลกลาง (Code of Federal Regulation) มีการกำหนดมาตรฐานสำหรับการผลิตเบียร์ คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต และหลักเกณฑ์ในการผลิต ดังต่อไปนี้

1.1.1 มาตรฐานสำหรับการผลิตเบียร์

วัตถุประสงค์สำหรับผลิตภัณฑ์เบียร์

1) เบียร์จะต้องต้มจากมอลต์หรือสิ่งที่ทดแทนมอลต์ (เฉพาะข้าว น้ำตาล รำข้าว กลูโคสที่นำมาทดแทนมอลต์ได้ รวมถึงวัตถุดิบจำพวกน้ำผึ้ง ผลไม้ น้ำผลไม้ สมุนไพร หรือวัตถุดิบอาหารอื่น ๆ ที่สามารถใช้เป็นส่วนประกอบในการหมักเบียร์ได้)

2) สามารถใช้ส่วนผสมที่ไม่ใช่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นวัตถุดิบในการผลิตเบียร์ได้โดยส่วนผสมดังกล่าวจะต้องให้แอลกอฮอล์ไม่เกินร้อยละ 49 ของปริมาณแอลกอฮอล์ในเบียร์ แต่ในกรณีเบียร์ที่มีแอลกอฮอล์มากกว่า 6 เปอร์เซ็นต์ ส่วนผสมดังกล่าวจะต้องให้แอลกอฮอล์ในเบียร์ไม่เกิน 1.5 เปอร์เซ็นต์

1.1.2 คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต และหลักเกณฑ์ในการผลิต

เบียร์สำหรับบริโภคภายในครัวเรือน

1) บุคคลผู้บรรลุนิติภาวะสามารถทำเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนได้ โดยไม่ต้องชำระภาษี บทบัญญัตินี้ไม่อนุญาตให้ผลิตเบียร์ในกรณีที่เป็นการผลิตต่อกฎหมายของรัฐหรือท้องถิ่น

2) การผลิตเบียร์ต่อครัวเรือนเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนโดยไม่ต้องชำระภาษี จะต้องผลิตไม่เกินกว่า

(1) ประมาณ 750 ลิตรต่อปี ถ้าภายในครัวเรือนมีผู้บรรลุนิติภาวะตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

(2) ประมาณ 375 ลิตรต่อปี ถ้าภายในครัวเรือนมีผู้บรรลุนิติภาวะคนเดียว

3) บริษัท หรือสมาคม ไม่สามารถผลิตเบียร์เพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน โดยไม่ต้องชำระภาษีได้ ยกเว้นห้างหุ้นส่วนที่ได้รับการยกเว้น (นิธิรัฐ จีระเรื่องรัตนนา, 2561: 27)

1.2 รัฐแคลิฟอร์เนีย

รัฐแคลิฟอร์เนียเป็นรัฐที่มีโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมมากที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประมวลกฎหมายธุรกิจและวิชาชีพ (Business and Professions Code - BPC) มีการกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต การขออนุญาตการผลิต ดังต่อไปนี้

คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต

ผลิตเบียร์สำหรับบริโภคภายในครัวเรือน และช้อยกเว้น

1) ไม่ต้องมีใบอนุญาตหรือการขออนุญาตสำหรับการผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น ไม่ใช่การผลิตไว้เพื่อขาย โดยจะต้องกระทำโดยผู้บรรลุนิติภาวะแล้วเท่านั้น (21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) ปริมาณเบียร์ที่สามารถผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนต้องไม่เกินกว่า

(1) ประมาณ 380 ลิตร กรณีภายในครัวเรือนมีผู้บรรลุนิติภาวะหนึ่งคน

(2) ประมาณ 760 ลิตร กรณีภายในครัวเรือนมีผู้บรรลุนิติภาวะตั้งแต่สองคนขึ้นไป

2) เบียร์ที่ถูกผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือนภายใต้มาตรานี้ จะนำออกสถานที่ผลิตได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) สำหรับการประกวดหรือจัดการทดสอบเบียร์เท่านั้น

(2) สำหรับการเพื่อบริโภคภายในครอบครัว

(3) สำหรับการบริจาคให้องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรในกิจกรรมภายใต้ สถานที่ตามข้อ 3) และข้อ 4)

- 3) ผู้ได้รับใบอนุญาตให้จำหน่ายเบียร์สำหรับการบริโภคภายในร้านหรือในคลับ (ใบอนุญาตผู้ได้รับสิทธิ) ได้แก่
- (1) เบียร์ที่ผลิตขึ้นเพื่อบริโภคในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรเพื่อขายหาเงินเข้าองค์กร โดยเบียร์จะต้องถูกจำหน่ายเพื่อการบริโภคในบริเวณงานระดมทุนที่เป็นไปตามที่หน่วยงานที่ดูแลองค์กรนี้กำหนด และเบียร์ต้องถูกจำหน่ายโดยองค์กรนั้นเท่านั้น
 - (2) เบียร์ที่ถูกริจาคและจำหน่ายตามกรณีข้างต้นนี้ จะต้องทำฉลากที่แสดงถึงรายละเอียดของผู้ผลิตและสถานะของเบียร์ว่าเป็นเบียร์ที่ทำขึ้นภายในครัวเรือน และห้ามจำหน่ายหรือบริโภคนอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต ฉลากของเบียร์ตามข้อนี้ไม่ต้องเป็นไปตามระเบียบการจัดทำฉลากที่บังคับใช้ภายใต้มาตรฐานนี้ แต่ก็ไม่อนุญาตให้มีการใช้ข้อมูลที่ทำให้เข้าใจผิดบนฉลาก
 - (3) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนหรือสนับสนุนเฉพาะสมาชิกในองค์กร ไม่ถือว่าเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร
 - 4) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนสามารถดำเนินการเสรีเบียร์ในงานระดมทุนที่จัดโดยองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรได้ ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้
 - (1) เบียร์ที่เสรีได้รับการบริจจาคจากผู้ผลิตเบียร์ภายในครัวเรือน
 - (2) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรจะต้องตั้งผู้ได้รับอนุญาตไม่เกินสองรายต่อปีปฏิทินสำหรับการเสรีเบียร์ดังกล่าวนี้
 - (3) จะต้องทำป้ายแจ้งเตือนในกิจกรรมว่าเบียร์ที่ผลิต เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนนี้ ไม่ได้รับการควบคุมตามมาตรฐานสาธารณสุขและความปลอดภัย
 - (4) กิจกรรมจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับเบียร์ แต่ไม่รวมถึงประวัติ ลักษณะของเบียร์ชนิดนั้น การนำเสนอหรือการเสรีเบียร์
 - (5) เฉพาะสมาชิกขององค์กรเท่านั้นที่เข้าร่วมกิจกรรมได้
 - (6) องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรจะต้องไม่เปิดการรับลงทะเบียนสมาชิกใหม่เพิ่มในงานกิจกรรม
 - 5) การผลิตเบียร์สำหรับบริโภคภายในครัวเรือน จะมีได้เฉพาะกรณีตามข้อ 3) เท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายหรือเสนอขายเบียร์ (นิธิวุฒิ จีระเรืองรัตน์, 2561: 29)
- และสำหรับการขอใบอนุญาตสำหรับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมรัฐแคลิฟอร์เนีย มีการควบคุมการออกใบอนุญาตสำหรับผลิตเบียร์โดยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (California Department of Alcohol Beverage Control : ABC) ซึ่งประเภทของการออกใบอนุญาตจะถูกกำหนดอยู่ในหนังสือใบอนุญาตปกติของกรมควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิทธิขั้นพื้นฐานของใบอนุญาต โรงงานผลิตเบียร์แต่ละประเภทจะมีการกำหนดขอบเขตการขายไว้ในหนังสือใบอนุญาตปกติของกรมควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสิทธิขั้นพื้นฐานของใบอนุญาต (นิธิวุฒิ จีระเรืองรัตน์ , 2561 : 31) ประเภทใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมรายปี มีดังนี้

ชื่อและประเภทของใบอนุญาต	ค่าธรรมเนียม
(1) โรงงานผลิตเบียร์	161 ดอลลาร์สหรัฐ
(a) โรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็ก ที่ผลิตเบียร์ ไม่เกินกว่า 60,000 บาร์เรลต่อปี (Type 23)	1,334 ดอลลาร์สหรัฐ
(b) โรงงานผลิตเบียร์ขนาดใหญ่ (Type 1)	85 ดอลลาร์สหรัฐ
(c) สาขาของโรงงานผลิตเบียร์	85 ดอลลาร์สหรัฐ
- สาขาของโรงงานผลิตเบียร์ขนาดเล็ก (Type 23D)	85 ดอลลาร์สหรัฐ
- สาขาของโรงงานผลิตเบียร์ขนาดใหญ่ (Type 1D)	

ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นได้มีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรในปี 2537 โดยอนุญาตให้ผู้ผลิตเบียร์ขนาดเล็กที่มีกำลังการผลิตตั้งแต่ 60,000 ลิตรขึ้นไปสามารถผลิตคราฟต์เบียร์ได้จากเดิมจะต้องมีขนาดกำลังการผลิตไม่น้อยกว่า 2 ล้านลิตร ผู้ผลิตคราฟต์เบียร์จึงสามารถขอใบอนุญาตการผลิตสุราได้ ทำให้คราฟต์เบียร์เริ่มได้รับความนิยมในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (อรณิช ปัญสุวรรณ ,2564)

พระราชบัญญัติภาษีสุรา

1. คุณสมบัติผู้ที่จะผลิต

ผู้ที่จะประสงค์จะผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่กำหนดปริมาณการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ โรงงานผลิตแต่ละแห่งต้องได้รับใบอนุญาตจากสำนักงานภาษีที่มีอำนาจตามสถานที่ตั้งโรงงาน ยกเว้นบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตผลิตวัตถุดิบสำหรับการผลิตสุรา

2. หลักเกณฑ์การขอใบอนุญาต

ใบอนุญาตผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดปริมาณการผลิตขั้นต่ำในแต่ละปี หากผลิตไม่ถึงจะไม่ได้รับอนุญาต โดยเกณฑ์ขั้นต่ำคือ ต้องไม่ต่ำกว่า 60,000 ลิตร (นิจิวุจิ จิระเรื่องรัตนนา, 2561 : 43)

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการในการศึกษาวิจัยเล่มนี้เป็นวิธีการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ การดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่แรก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้ เพื่อตอบจุดประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับ “การศึกษาประวัติความเป็นมาของคราฟต์เบียร์ การขอใบอนุญาตผลิต” และศึกษา “กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเบียร์ภายในครัวเรือนและการผลิตเบียร์ในระดับโรงงานขนาดย่อมทั้งในและต่างประเทศ” พร้อมทั้ง “วิเคราะห์รวบรวมข้อเสนอแนะหาแนวทางแก้ไขข้อกฎหมายเกี่ยวกับการช่วยลดปัญหาจากข้อจำกัดทางกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตรายเล็ก” โดยรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่

1.1 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2549 ได้มีการบัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครอง และกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 ที่กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติสำหรับผู้ที่จะประสงค์จะผลิตเบียร์

1.2 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการผลิตและการขอใบอนุญาตผลิตเบียร์

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- 1.1 ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย
- 1.2 ส่วนที่เป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร และบทความที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ส่วนที่เป็นข่าวสารและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเว็บไซต์

2. ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปของการอธิบายโดยการอ่านและจับประเด็นกลุ่มข้อมูล

2.2 เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาความหมาย หาข้อสรุป

สถานที่เก็บข้อมูล

หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายของประเทศไทย ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจุบันภายในประเทศไทยคราฟต์เบียร์ได้รับความสนใจจากกลุ่มนักดื่มและเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากคราฟต์เบียร์เป็นเบียร์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว กรรมวิธีการผลิตที่ผู้ผลิตรายเล็กสามารถผลิตกันได้ในระดับครัวเรือน รัฐบาลไทยจึงต้องมีการกำหนดนโยบายมาตรการควบคุมการผลิตเบียร์ โดยการออกใบอนุญาตให้กับทั้งโรงงานเบียร์ของคนไทยและโรงงานเบียร์จากต่างประเทศ ซึ่งตามกฎหมายไทย พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ได้มีการห้ามมิให้มีเครื่องทำหรือผลิตโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งการผลิตที่จะได้รับอนุญาตต้องเข้าเกณฑ์ของกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560

2. การขออนุญาตผลิตตามกฎหมายกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 ระบุว่าต้องมีเงินทุนในการประกอบกิจการ 10 ล้านบาท ปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 1 แสนลิตรต่อปี สำหรับโรงงานเบียร์ขนาดเล็ก (Brewpub) และสำหรับโรงงานเบียร์ขนาดใหญ่ (Macrobrewery) ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านลิตรต่อปี

ส่วนกฎหมายในประเทศสหรัฐอเมริกา จะมีกฎหมายรัฐบาลกลางหรือข้อบัญญัติแห่งรัฐบาลกลาง (Code of Federal Regulation) ที่กำหนดมาตรฐานสำหรับการผลิตเบียร์ คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต และหลักเกณฑ์ในการผลิต แต่ทุกรัฐสามารถกำหนดได้เองไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง และในรัฐแคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นรัฐที่มีโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมมากที่สุดในประเทศ ใช้ประมวลกฎหมายธุรกิจและวิชาชีพ (Business and Professions Code - BPC) และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (California Department of Alcohol Beverage Control : ABC) แบ่งการผลิตสำหรับผู้ผลิตรายเล็กออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ระบุว่าไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่จะต้องกระทำโดยผู้บรรลุนิติภาวะเท่านั้น (21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) และมีการกำหนดปริมาณการผลิตขั้นต่ำ 2) การผลิตไว้เพื่อขาย ต้องมีใบอนุญาต การขอใบอนุญาตสำหรับโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม รัฐแคลิฟอร์เนียมีการควบคุมการออกใบอนุญาตโดยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (California Department of Alcohol Beverage Control : ABC) รวมถึงมีการกำหนดประเภทใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมรายปีไว้

ในประเทศญี่ปุ่นได้ใช้พระราชบัญญัติภาษีสุราเป็นหลักเกณฑ์ ในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต และเงื่อนไขการขอใบอนุญาตเอาไว้ สำหรับหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตนั้น ได้กำหนดปริมาณการผลิตขั้นต่ำในแต่ละปี หากผลิตไม่ถึงจะมิได้รับอนุญาต โดยเกณฑ์ขั้นต่ำคือ ต้องไม่ต่ำกว่า 60,000 ลิตร

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้	หลักเกณฑ์
ไทย	พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493	บัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ซึ่งการผลิตที่จะได้รับอนุญาตต้องเข้าเกณฑ์ของกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560

ประเทศ	กฎหมายที่ใช้	หลักเกณฑ์
	กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560	การขออนุญาตแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1. สำหรับโรงงานเบียร์ขนาดเล็ก (Brewpub) เงินทุนในการประกอบกิจการ 10 ล้านบาท และปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 1 แสนลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี 2. สำหรับโรงงานเบียร์ขนาดใหญ่ (Macrobrewery) เงินทุนในการประกอบกิจการ 10 ล้านบาท และต้องมีกำลังการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ล้านลิตรต่อปี
สหรัฐอเมริกา	กฎหมายรัฐบาลกลาง / ข้อบัญญัติแห่งรัฐบาลกลาง (Code of Federal Regulation)	กำหนดมาตรฐานสำหรับการผลิตเบียร์ คุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต และหลักเกณฑ์ในการผลิต แต่ทุกรัฐสามารถกำหนดได้เองไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐบาลกลาง
	ประมวลกฎหมายธุรกิจและวิชาชีพ (Business and Professions Code - BPC) และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (California Department of Alcohol Beverage Control : ABC)	แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ตามประมวลกฎหมายธุรกิจและวิชาชีพ (Business and Professions Code - BPC) ไม่ต้องมีใบอนุญาต แต่จะกระทำได้โดยผู้บรรลุนิติภาวะเท่านั้น (21 ปีบริบูรณ์) 2. โรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อม ต้องมีการขออนุญาตการควบคุมการออกใบอนุญาตโดยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (California Department of Alcohol Beverage Control: ABC)
ญี่ปุ่น	พระราชบัญญัติภาษีสุรา	มีการกำหนดปริมาณการผลิตขั้นต่ำในแต่ละปี หากผลิตไม่ถึงจะไม่ได้รับอนุญาต โดยเกณฑ์ขั้นต่ำคือ ต้องไม่ต่ำกว่า 60,000 ลิตร

ในปัจจุบันผู้ที่มีความประสงค์จะผลิตคราฟต์เบียร์ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม เช่น ผลิตเพื่อดื่มเองที่บ้าน หรือเพื่อการทดลองสูตร รวมถึงการผลิตเพื่อขาย จะต้องมีการขออนุญาตต่อกรมสรรพสามิตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 กำหนด อย่างไรก็ตาม คราฟต์เบียร์เป็นเบียร์ที่ผลิตได้ในระดับครัวเรือน หากจะจำหน่ายก็ต้องการลองผิดลองถูกหลายครั้งเพื่อที่จะได้สูตรที่มีรสชาติที่ผู้ซื้อชื่นชอบ จึงไม่คุ้มค่าหากจะต้องจัดตั้งบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท และปริมาณการผลิตขั้นต่ำ 10 ล้านลิตรต่อปี ซึ่งเป็นการใช้เงินจำนวนมากเพื่อขออนุญาตผลิต ด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายเหล่านี้ทำให้ผู้ผลิตรายย่อยหลายรายต้องผลิตสินค้าอย่างผิดกฎหมายแล้วจำหน่าย ยอมเสี่ยงเสียค่าปรับหากถูกจับ หรือหนีข้อจำกัดทางกฎหมายดังกล่าวแล้วไปผลิตที่ต่างประเทศ แล้วนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมาย การลดข้อจำกัดทางกฎหมายนอกจากจะทำให้ตลาดเบียร์ในประเทศไทยมีการแข่งขันมากขึ้น ยังส่งผลให้คนไทยมีโอกาสพัฒนาเป็นผู้ผลิตเบียร์ในระดับภูมิภาคได้ และไม่จำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ รวมถึงส่งเสริมการประยุกต์ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ แต่หากการดำเนินการในการแก้ไขกฎหมายล่าช้าประเทศไทยก็จะเสียโอกาสที่จะพัฒนาผู้ผลิตเบียร์ในประเทศให้แก่ประเทศอื่น

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวกับการผลิตคราฟต์เบียร์ในประเทศไทยเป็นกฎหมายที่ถูกบัญญัติมาเป็นเวลานาน โดยไม่มีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ในช่วงแรกรัฐบาลต้องการที่จะให้เบียร์เป็นธุรกิจที่ถูกควบคุมมีการออกใบอนุญาตให้เพียงไม่กี่โรงงาน ซึ่งมีการตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อกีดกันผู้ผลิตรายย่อยให้ไม่สามารถเข้าสู่ตลาดเพิ่มได้

2. พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้บัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ซึ่งการผลิตที่จะได้รับอนุญาตต้องเข้าเกณฑ์ของกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 ระบุถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต ว่าต้องมีเงินทุนในการประกอบกิจการ 10 ล้านบาท ปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 1 แสนลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี สำหรับโรงงานเบียร์ขนาดเล็ก (Brewpub) และสำหรับโรงงานเบียร์ขนาดใหญ่ (Macrobrewery) ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านลิตรต่อปี

3. ในต่างประเทศบุคคลธรรมดาสามารถเข้าถึงการผลิตเบียร์ได้ง่ายกว่าในประเทศไทย ทั้งการผลิตเบียร์เองภายในครัวเรือน หรือการขอใบอนุญาตตั้งโรงงานเบียร์ขนาดย่อม

4. แต่ละประเทศจะมีเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องขออนุญาตแต่จะกำหนดอายุของผู้ที่สามารถผลิตหรือจำกัดปริมาณการผลิตร่วมด้วย ส่วนอีกแบบคือ ผลิตในเชิงค้าขาย ถึงแม้จะต้องขออนุญาตแต่ก็ไม่ได้กำหนดทุนจดทะเบียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการขออนุญาตผลิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเบียร์ในระดับครัวเรือน และการผลิตเบียร์ในโรงงานเบียร์ขนาดเล็ก พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้บัญญัติถึงการห้ามมีอุปกรณ์ในการผลิตเบียร์ไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ซึ่งการผลิตที่จะได้รับอนุญาตต้องเข้าเกณฑ์ของกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 ระบุถึงคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะผลิต ว่าต้องมีเงินทุนในการประกอบกิจการ 10 ล้านบาท ปริมาณการผลิตไม่ต่ำกว่า 1 แสนลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1 ล้านลิตรต่อปี สำหรับโรงงานเบียร์ขนาดเล็ก (Brewpub) และสำหรับโรงงานเบียร์ขนาดใหญ่ (Macrobrewery) ไม่ต่ำกว่า 10 ล้านลิตรต่อปี เนื่องจากคราฟต์เบียร์เป็นสินค้าที่รัฐจัดอยู่ในสินค้าควบคุม จึงต้องใช้การควบคุมผ่านใบอนุญาต อย่างไรก็ตาม การที่รัฐกำหนดทุนจดทะเบียนโรงงานเบียร์ขนาดเล็กและโรงงานเบียร์ขนาดใหญ่ในอัตราเท่ากันนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตเบียร์ขนาดเล็ก เพราะความเป็นไปได้ในการแข่งขันทางธุรกิจนั้นเป็นไปได้ยาก และในความเป็นจริงหากประชาชนต้องการจะผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนก็ยังสามารถแอบผลิตได้อยู่ เนื่องจากในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ก็ยังไม่มีการกวาดค้นจับกุมผู้ผลิตเบียร์เพื่อบริโภคอย่างเคร่งครัด ดังนี้ ถือได้ว่าการกำหนดเกณฑ์สำหรับผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตผลิตเบียร์นั้นจัดอยู่ในเกณฑ์ที่สูงจนเป็นการเอื้อประโยชน์สำหรับกลุ่มนายทุนหรือผู้ประกอบการที่ดำเนินการมาก่อนแล้ว และไม่ได้มีการปรับปรุงข้อกำหนดให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน

ส่วนประเทศที่มีมูลค่าการตลาดของคราฟต์เบียร์สูงที่สุดในโลก อย่างประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีโรงเบียร์ขนาดเล็กเกิดขึ้นมากมาย การจัดเก็บภาษีและการควบคุมคุณภาพที่ดี ส่วนประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีการส่งเสริมตลาดของเบียร์ระดับเล็ก มีการประยุกต์วัตถุดิบท้องถิ่นให้เข้ากับการผลิตเบียร์ จะเห็นได้ว่าประเทศเหล่านี้ได้แยกการผลิตเป็น 2 รูปแบบคือ ผลิตเพื่อบริโภคเอง จะมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ต้องขออนุญาตแต่จะกำหนดอายุของผู้ที่สามารถผลิตหรือจำกัดปริมาณการผลิตร่วมด้วย ส่วนอีกรูปแบบคือ ผลิตในเชิงค้าขาย ถึงแม้จะต้องขออนุญาตแต่ก็ไม่ได้กำหนดทุนจดทะเบียน และปริมาณขั้นต่ำเหมือนประเทศไทยแต่อย่างใด จากการวิเคราะห์ทางด้าน

สังคมและกฎหมายทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศผู้วิจัยเห็นว่า แม้ว่าในภายหลังรัฐจะมีนโยบายการเปิดเสรีเริ่มให้ผู้ผลิตรายใหม่ทั้งในไทยและจากต่างประเทศเข้ามาผลิตภายในประเทศไทยได้ แต่ก็ยังไม่ทัดเทียมกับกฎหมายของต่างประเทศ เพราะในต่างประเทศบุคคลธรรมดาสามารถเข้าถึงการผลิตเบียร์ได้ง่ายกว่าในประเทศไทย กรรมวิธีการผลิตคราฟต์เบียร์สิ่งที่สำคัญคือความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล และความพิถีพิถันในรายละเอียดที่ไม่จำเป็นต้องใช้ทุนจำนวนมาก ถ้าหากมีการแก้ไขข้อกฎหมาย ให้สามารถผลิตเบียร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือนและลดข้อจำกัดให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเปิดโรงงานผลิตเบียร์ขนาดย่อมได้ จะเป็นการเพิ่มการแข่งขันทางการตลาด ซึ่งอาจเป็นอีกแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ เพิ่มช่องทางที่จะคิดค้นสูตรใหม่ ๆ ที่อาจจะใช้วัตถุดิบภายในประเทศ และเป็นการเพิ่มโอกาสพัฒนาฝีมือผู้ผลิตคราฟต์เบียร์อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวไปข้างต้นผู้วิจัยจึงกำหนดข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ข้อ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการยกเลิกการขออนุญาตตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ในกรณีการผลิตเพื่อบริโภคเอง และเสนอให้มีการแก้ไขกฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา พ.ศ. 2560 ในเรื่องของใบอนุญาตผลิตเบียร์เพื่อจำหน่าย ณ สถานที่ผลิต โดยปรับแก้เงื่อนไขเพื่อให้ผู้ที่มีสิทธิ์ขอยื่นจดทะเบียนบริษัทที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและผู้ถือหุ้นสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 และเปลี่ยนทุนจดทะเบียนจากเดิมไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท เป็น 1 ล้านบาท รวมถึงปรับลดปริมาณการผลิตเบียร์ขั้นต่ำลงเหลือ 10,000 ลิตรต่อปี แต่ไม่เกิน 1,000,000 ลิตร

2. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาขั้นตอน วิธีการขออนุญาตผลิตและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นในการวิจัยครั้งถัดไป ควรศึกษาปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด เนื่องจากข้อกำหนดทางกฎหมายที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถโฆษณาประชาสัมพันธ์ได้

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตสุรา 2560. (2560, 16 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 134 ตอนที่ 95 ก. หน้า 59.

กนิษฐา ไทยกล้า และสุโข เสम्मหาคักดี. (2560). **คราฟต์เบียร์ในสังคมไทย**. บทความวิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2564 จาก <http://cas.or.th/cas/wp-content/uploads/2019/07/43.-60-AC-0005-Craft-Beer-final-.pdf>

นิติวดี จีระเรืองรัตน. (2561). **มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการผลิตและจำหน่ายเบียร์ในประเทศไทย**.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. สืบค้นเมื่อวันที่ 25

พฤศจิกายน 2564 จาก <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Nitivut.Jer.pdf>

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522. (2522, 4 พฤษภาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอนที่ 72 . หน้า 20.

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ฉบับที่ 7. (2556, 3 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนที่ 76 ก. หน้า 1.

อรณิช ปัญสุวรรณ. (2564). **คราฟต์เบียร์ จากเบียร์เถื่อนสู่การผลิตที่ถูกกฎหมายและแหล่งรายได้ใหม่ของประเทศ**.

สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2564 จาก <http://www.fpojourn.com/thai-craft-beer-international-taxation/>

Craftnroll. (2558). **BEER BASIC 101 – Ale or Lager what? มารู้จักเบียร์กันดีกว่า ตอน: เอลกับลาเกอร์**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2564 จาก <https://craftnroll.net/uncategorized/beer-101-ale-lager-เอล-กับ-ลาเกอร์/>

Warittha Saejia. (2563). เป็นเบียร์ไทย แต่ไปได้รางวัลในฐานะเบียร์เวียดนาม คุยเรื่องวงการเบียร์กับ “ศิริไลซ์”.

สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2564 จาก <https://thematter.co/social/beer-sivilai-interview/123512>

เอกสารอื่น ๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554